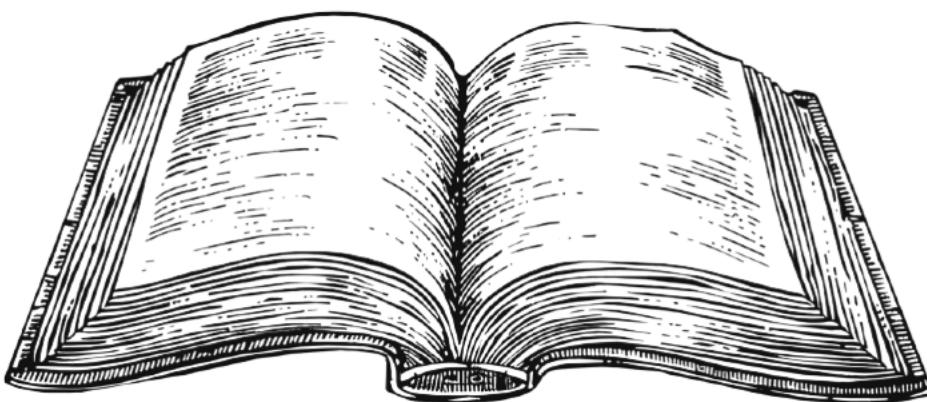

परमेश्वरको सुसमाचार र पावलको जोस
रोमीको पुस्तक — भाग एक
(व्याख्यात्मक अध्ययन)

The Book of Romans
(Expository Study)
March, 17—20, 2025

Since 2010 [(Affiliated to Hyupsung University, South Korea)]

NMTS Theological Seminary
Bharatpur, Chitwan, Nepal

The Book of Romans: Lecture by Professor, NAAG HEE SUNG
Translator : Vijay Lungeli Magar

भाग १: परिचय – परमेश्वरको सुसमाचार र पावलको जोस (रोमी १:१-१७) — पृष्ठ ३

अध्याय १: पावल र सुसमाचार (रोमी १:१-६) — पृष्ठ ३

अध्याय २: पावल र रोमीहरू (रोमी १:७-१३) — पृष्ठ ३

अध्याय ३: पावल र सुसमाचार प्रचार (रोमी १:१४-१७) — पृष्ठ ३

भाग २: परमेश्वरको क्रोध (रोमी १:१८-३:२०) — पृष्ठ ४

अध्याय ४: भ्रष्ट गैर-यहूदी समाज (रोमी १:१८-३२) — पृष्ठ ४

अध्याय ५: आलोचनात्मक नैतिकतावादीहरू (रोमी २:१-१६) — पृष्ठ ४

अध्याय ६: अति आत्मविश्वास यहूदीहरू (रोमी २:१७-३:८) — पृष्ठ ५

अध्याय ७: सम्पूर्ण मानवजाति (रोमी ३:९-२०) — पृष्ठ ६

भाग ३: परमेश्वरको अनुग्रह (रोमी ३:२१-८:३९) — पृष्ठ ७

अध्याय ८: व्यवस्थाबाहिर परमेश्वरको धार्मिकता (रोमी ३:२१-४:२५) — पृष्ठ ७

अध्याय ९: ख्रीष्टमा एकता (रोमी ५:१-६:२३) — पृष्ठ ९

अध्याय १०: व्यवस्था र चेलापन (रोमी ७:१-२५) — पृष्ठ १२

अध्याय ११: हामीमा परमेश्वरको आत्मा (रोमी ८:१-३९) — पृष्ठ १३

भाग ४: परमेश्वरको योजना (रोमी अध्याय ९-११) — पृष्ठ १८

अध्याय १२: इस्लाएलको पतन (रोमी ९:१-३३) — पृष्ठ १८

अध्याय १३: इस्लाएलको गलती (रोमी १०:१-२१) — पृष्ठ १९

अध्याय १४: इस्लाएलको भविष्य (रोमी ११:१-३२) — पृष्ठ २०

अध्याय १५: बिदाइ (रोमी १२:३३-३६) — पृष्ठ २२

भाग ५: परमेश्वरको इच्छा (रोमी १२:१-१५:१३) — पृष्ठ २३

अध्याय १६: परमेश्वरसँगको सम्बन्ध (रोमी १२:१-२) — पृष्ठ २३

अध्याय १७: आफैसँगको हाम्रो सम्बन्ध (रोमी १२:३-८) — पृष्ठ २३

अध्याय १८: एक-अर्कासँगको हाम्रो सम्बन्ध (रोमी १२:९-१६) — पृष्ठ २४

अध्याय १९: शत्रुहरूसँगको सम्बन्ध (रोमी १२:१७-२१) — पृष्ठ २४

अध्याय २०: राज्यसँगको सम्बन्ध (रोमी १३:१-७) — पृष्ठ २५

अध्याय २१: व्यवस्थासँगको सम्बन्ध (रोमी १३:८-१०) — पृष्ठ २६

अध्याय २२: दिनसँगको सम्बन्ध (रोमी १३:११-१४) — पृष्ठ २७

अध्याय २३: कमजोरहरूसँगको सम्बन्ध (रोमी १४:१-१५:१३) — पृष्ठ २७

भाग ६: निष्कर्ष – पावलको सेवकाई र परमेश्वरको प्रबन्ध (रोमी १५:१४-१६:२७) — पृष्ठ ३०

अध्याय २४: पावलको प्रेरितीय सेवा (रोमी १५:१४-२२) — पृष्ठ ३०

अध्याय २५: पावलको यात्रा योजना (रोमी १५:२३-३३) — पृष्ठ ३०

अध्याय २६: पावलको प्रशंसा र अभिवादन (रोमी १६:१-१६) — पृष्ठ ३०

अध्याय २७: पावलको चेताउनी, सन्देश र भूतप्रेतहरू (रोमी १६:१७-२७) — पृष्ठ ३१

१. इतिहासमा रोमीहरूको प्रभाव

हिप्पोका अगस्टिन - (रोमी १३:१३-१४)

मार्टिन लुथर - रोमीहरूको अध्ययन (१५:१५-१५:१६) — रोमी १:१७ — सुधार

जोन वेस्ली — मे २४, १७३८, एल्डर्सेगेट — मार्टिन लुथरको रोमीहरूको प्रस्तावना

कार्ल बार्थ — रोमीहरूमा उनको टिप्पणीको पहिलो संस्करण (१९१८)

ब्रुस: “जब मानिसहरूले रोमीहरूको अध्ययन गर्न थाल्छन्, हामी के हुनेछ भनेर भविष्यवाणी गर्न सक्दैनौं।”

भाग १: परिचय

परमेश्वरको सुसमाचार र पावलको जोस (१:१-१७)

अध्याय १: पावल र सुसमाचार (रोमी १:१-६)

१. सेवक र प्रेरित (पद १)

- सेवकाईको जग सेवक हो कि प्रेरित? • दास (सेवक) — (भजनसंग्रह ११६:१६; यशैया ४३:१, १०) • प्रेरित — (लूका ६:१२-१३)
- येशूको उदाहरण — (मर्कूस १०:४४; फिलिप्पी २:५-११) • शब्दकोशमा “प्रेरित” को परिभाषा के हो?

२. सुसमाचारको परिभाषा

- सुसमाचारको उत्पत्ति (पद १) — परमेश्वरबाट
- सुसमाचारको गवाही (पद २) — धर्मसास्त्र
- यशैयाका चार सेवकका गीतहरू: यशैया ४२:१-९, यशैया ४९:१-७, यशैया ५०:४-९, यशैया ५२:१३-५३:१२, प्रेरित १७:२-३

३. सुसमाचारको सामग्री (पद ३-४) — येशू ख्रीष्ण

- देहधारी — दाऊदका वंशज; कमजोरीमा क्रूस बोक्ने काम
- पवित्रताको आत्मा (पवित्र आत्मा) — पुनरुत्थान; पवित्र आत्माद्वारा परमेश्वरको पुत्र घोषित हुने कार्य (प्रेरित २:३३)

४. सुसमाचारको दायरा (पद ५) — सबै राष्ट्रहरूलाई र सबै गैर-यहूदीहरूलाई

५. सुसमाचारको उद्देश्य (पद ५) — विश्वासको आज्ञाकारिता (रोमी १६:२६), “विश्वासबाट आउने आज्ञाकारिता”

६. सुसमाचारको लक्ष्य (पद ६-७) — येशू ख्रीष्णको हुनु

अध्याय २: पावल र रोमीहरू (रोमी १:७-१३)

* त्यतिबेला रोमी कस्तो थियो?

१. रोमीमा परमेश्वरका जनहरूको वर्णन (पद ७)

१) परमेश्वरले प्रेम गर्नुभएको, २) सन्त (पुरानो नियमका इसाएलीहरू) हुन बोलाइएको, ३) अनुग्रह र शान्ति।

२. पावलको प्रार्थना र जवाफ (पद ८-१३)

१) परमेश्वरलाई धन्यवाद दिनु (पद ८)।

२) पावलको प्रार्थना सामग्री (पद ९-१३): “म बिन्ती गर्दछु कि तिमीहरूले तिमीहरूकहाँ आउने असल बाटो पत्ता लगाउन्।”

प्रार्थनाको जवाफ (प्रेरित २३:१), सिजरिया जेलमा ढुङ्गे वर्ष (प्रेरित २४:२७), (प्रेरित २७:२४)। के प्रार्थनाले परिस्थितिमा परिवर्तन ल्याउँछ? वा चरित्र (विश्वास) मा परिवर्तन? कुनचाहौँ बढी महत्त्वपूर्ण छ?

३) आत्मिक वरदान? (पद ११) = एउटै विषयवस्तु? = सुसमाचार प्रचार (पद १५)। के रोमीमा परमेश्वरका जनहरूलाई सुसमाचार प्रचार गर्नु आवश्यक छ?

४) यो कस्तो प्रकारको फल हो? (पद १३); (रोमी ६:२१-२२) = अनन्त जीवन वा सुसमाचार प्रचारको फल।

अध्याय ३: पावल र सुसमाचार प्रचार (रोमी १:१४-१७)

१. पावलले सुसमाचारतीन तरिकामा फैलाउन उत्सुकता व्यक्त गर्दैन्:

१) पद १४: क्रृणी; (१ कोरिन्थी ४:१-२), (१ थिस्सलोनिकी २:४), (१ तिमोथी १:११) “क्रण नतिर्नु लाजमर्दो कुरा हो।”

२) पद १५: सकेसम्म प्रचार गर्ने इच्छा।

३) पद १६: लज्जित हुनुपर्दैन (मर्कूस ८:३८), (२ तिमोथी १:८, १२)।

२. सुसमाचार मुक्तिको लागि परमेश्वरको शक्ति हो (पद १६)

३. सुसमाचारले परमेश्वरको (क्षमा, प्रेम, अनुग्रह) प्रकट गर्दछ (पद १७); * रोमी ३:२१-२२, रोमी ३:२५-२६।

रोमीहरूको सम्पूर्ण पुस्तकको सारांश: रोमी १:१६-१७।

१) परमेश्वरको धार्मिकता; परमेश्वरको चरित्र -> परमेश्वरको ईश्वरीय कार्य -> परमेश्वरले पूरा गर्नुभएको धार्मिकता -> (फिलिप्पी ३:९)।

२) परमेश्वरको धार्मिकता पापीहरूलाई धर्मी ठहराउने र तिनीहरूलाई परमेश्वरसित मिलाप गर्ने धार्मिक पहल हो। विश्वासदेखि विश्वासम्म (पहिलो विश्वास के हो? दोस्रो विश्वास कस्तो छ?) परमेश्वरको विश्वास (सुरु र पूरा गर्ने विश्वास) र मानव प्रतिक्रिया विश्वासको रूपमा व्याख्या गरिएको छ। (१ यूहन्ना ४:१०, ११)।

विश्वासको सामग्री (यूहन्ना ३:१६, १९:३० रोमी १०:९)। सुसमाचारको लागि उपयुक्त मानव प्रतिक्रिया विश्वास हो।

३) हबकूक २:४ बाट उद्धरण गरिएको।

भाग २: परमेश्वरको क्रोध (रोमी १:१८-३:२०)

अध्याय ४: भ्रष्ट गैर-यहूदी समाज (रोमी १:१८-३२)

* परमेश्वरको चौगुणी आत्म-प्रकाश — उल्टो क्रमअनुसार सङ्गठित

(१) परमेश्वरले आफ्नो महिमा (अनन्त शक्ति र दिव्यता) उहाँले बनाउनुभएका सबै कुराहरूमा प्रकट गर्नुहुन्छ (पद १९-२०)।

(२) सृष्टिकर्ताको ज्ञानलाई रोक्नेहरूको पापविरुद्ध परमेश्वरले आफ्नो क्रोध प्रकट गर्नुहुन्छ (पद १८)।

(३) परमेश्वरले सुसमाचारमा आफ्नो धार्मिकता प्रकट गर्नुहुन्छ। (पद १७)।

(४) परमेश्वरमा विश्वास गर्नेहरूलाई उहाँले बचाउनुहुन्छ र तिनीहरूमा आफ्नो शक्ति प्रकट गर्नुहुन्छ (पद १६)।

१. परमेश्वरको क्रोध के हो? (पद १८)

१) “परमेश्वरको क्रोध भनेको गैरव्यक्तिगत प्रक्रिया हो।”

२) परमेश्वरको क्रोध भनेको पापप्रति अत्यन्त घृणा र दण्ड हो, यो परमेश्वरको धार्मिक निर्णय हो (उत्पत्ति १९:२४)।

३) बाइबलमा परमेश्वरको सबैभन्दा डर लाग्दो धार्मिक निर्णय के हो भन्ने तपाईंको विचारमा के हो? (उदाहरण: क्रूस)

२. ईश्वरको क्रोध कस्को प्रति प्रकट हुन्छ? (अधिकार १८)

१) अनधिकार (पापको स्वभावको मूल कारण) र अन्याय (अशुद्ध क्रियाकलाप, फलहरू) = अविश्वासको फल (रोमी १:१८-३२)।

२) परमेश्वरको सत्यतालाई तपाईं कसरी हेर्नुहुन्छ? (पद १९-२०) पद १९ अन्तस्करण, पद २० प्रकृतिका सबै कुराहरू।

पद २० मा तिनीहरूसँग कुनै बहाना हुनेछैन = तिनीहरूलाई बचाउन पर्याप्त छैन, तर तिनीहरूलाई दोषी ठहराउन पर्याप्त छ।

३) मानव भ्रष्टाको सामान्य प्रक्रिया (रोमी १:२१-२३)

परमेश्वरलाई चिन्नुहोस् -> परमेश्वरको महिमा गर्नुहोस्, आभारी हुनुहोस् -> सोच्नु व्यर्थ हो -> मूर्ख हृदय अँध्यारो हुन्छ -> आफ्नै नजरमा बुद्धिमानी -> मूर्खता -> सडेका मानिसहरू, चारचुरुङ्गी, जनावर, घस्ने जनावरहरू (मूर्तिहरू) मा परिवर्तन हुनु।

४) अधर्मले सत्यलाई दबाउने मानिसहरू; तिनीहरूले सत्यलाई दबाउँछन् र यसलाई झूटमा परिणत गर्छन् (तीन पटक):

१:२३ (परमेश्वर -> मूर्तिहरू) -> १:२५ (सत्य -> प्राणीको पूजा र सेवा गर्नु) -> १:२६ (प्राकृतिक सम्बन्ध -> अप्राकृतिक सम्बन्ध)

५) समग्र निष्कर्ष (२८ औं पद): तीन पटक छोडिएको: -> २४ औं पद: अशुद्धताको लागि त्यागिएको -> २६ औं पद: लज्जास्पद अभिलाषाहरूको अगाडि त्यागिएको -> २८ औं पद: भ्रष्ट मनलाई सुम्पिइयो।

३. परमेश्वरको क्रोध कसरी प्रकट हुन्छ?

१) परमेश्वरको क्रोध अन्ततः न्यायको दिनमा प्रकट हुनेछ (रोमी २:५)।

२) परमेश्वरको क्रोध सार्वजनिक न्याय र दण्डको प्रशासनद्वारा प्रकट हुन्छ (रोमी १:१७, गन्ती १६:४९)।

३) परमेश्वरको सबैभन्दा भयानक क्रोध “उहाँलाई एकलो छोड्नु” हो (रोमी १:२४, २६, २८)।

४. पापको जरा र फल (रोमी १:२८-३२)

१) पापको मूल (पद २८)

२) पापको फल (पद २९-३२) कति वटा पापको सूची दिइएको छ?

३) मानिसको दुष्टाको निष्कर्ष (रोमी १:३२)।

(१) हामीलाई परमेश्वरको आज्ञा थाहा छ (रोमी १:१९, २०, २१, ३२)।

(२) तिनीहरूलाई प्रकट गरिएको कुरा परिवर्तन हुन्छ, र तिनीहरूले दुष्ट काम गर्छन् (रोमी १:२३, २५, २६)।

(३) तिनीहरूले दुष्ट काम मात्र गर्दैनन्, तर दुष्ट काम गर्नेहरूलाई पनि स्वीकार्छन्। तिनीहरूले गुठहरू गठन गर्छन् (रोमी २:८)।

अध्याय ५: आलोचनात्मक नैतिकतावादीहरू (रोमी २:१-१६)

अरुको न्याय गर्नेहरू को हुन् (२:१)? यसमा गैर-यहूदी र यहूदी दुवै समावेश छन् (रोमी २:९, १०: ग्रीक र यहूदी)।

१. परमेश्वरको न्यायबाट उम्कन सकिंदैन (२:१-४)

१) परमेश्वरको न्याय सत्य अनुसार हुन्छ (२:२)।

२) परमेश्वरको न्यायलाई टाल्न सकिंदैन (२:३)। भजनसंग्रह ७३ — लगभग ठेस लागेर चिप्लिए (७३:२)।

३) हामीले पाप गरे पनि, परमेश्वरको कृपा, अनुग्रह र दया प्रशस्त छ -> कोही-कोही भन्छन् कि यसको अर्थ परमेश्वरले न्याय गर्नुहुनेछैन (४)। परमेश्वरले “तिनीहरूलाई त्याग्नुहुन्छ” (रोमी १:२४, २६, २८)। “परमेश्वरको न्याय कहाँ छ?” (भजनसंग्रह १०३:८, प्रस्थान ३४:५-६)। परमेश्वरको दयाले हामीलाई पश्चात्तापतिर डोन्याउछ (४) (२ पन्त्रुस ३:९)।

२. परमेश्वरको इन्साफ धर्मी छ (रोमी २:५-११)

- १) पावलले रोमी समाज (संसारको जीवन) लाई कसरी हेर्छन्? (पद ५)।
- २) परमेश्वरले जे गरिएको छ त्यही अनुसार प्रतिफल दिनुहुन्छ। (पद ६) (इजकिएल ९:१०, मत्ती १६:२७, २ कोरिन्थी ५:१०)
  - (क) भविष्यको न्याय (बदला), अनन्त जीवन (पद ७), क्रोध र रीस (पद ८)
  - (ख) वर्तमान न्याय (बदला), सङ्कष्ट र विपत्ति (पद ९), महिमा, आदर र शान्ति (पद १०)
- ३) यहूदी र गैर-यहूदीहरूबीच कुनै भेदभाव छैन। परमेश्वरले मानिसहरूलाई तिनीहरूको बाहिरी रूपद्वारा लिनुहुन्न। (पद ११)।

३. परमेश्वरको इन्साफ यहूदी र गैर-यहूदीहरू दुवैका लागि न्यायोचित छ (पद १२-१६)

- १) व्यवस्थाबिना पाप गर्नेहरू को हुन्? गैर-यहूदीहरू — तिनीहरू नाश हुन्छन्।
व्यवस्था हुँदाहुँदै पाप गर्नेहरू को हुन्? यहूदीहरू — तिनीहरूको न्याय गरिन्छ। (पद १२)
- २) “व्यवस्था पालन गर्नेहरू धर्मी ठहरिनेछन्।” (पद १३) — के यसको अर्थ व्यवस्थाद्वारा मुक्ति पाउन (धर्मी ठहरिनुपर्ने) हो?
- ३) गैर-यहूदीहरूको स्वभाव (रोमी १:१९) = अन्तस्करणको व्यवस्था (व्यवस्था) (पद १४-१५) — पितृसत्तात्मक कथन।
- ४) न्याय (पद १६) — समावेश संरचना: पद १२-१६
  - क) परमेश्वरको न्यायमा हाम्रा लुकेका (गुप्त) क्षेत्रहरू समावेश छन्। (दानियल २:२८-२९) — लुकेको?
  - ख) परमेश्वरको इन्साफ येशु ख्रीष्टमार्फत पूरा हुन्छ। (यूहन्ना ५:२२, २७; यूहन्ना ५:२२, २७, प्रेरित १०:४२; २ कोरिन्थी ५:१०)
  - ग) परमेश्वरको इन्साफ सुसमाचारको एउटा भाग हो। जसरी उपचार (सुसमाचार) प्राप्त गर्न रोग (पाप) लाई चिन्नैपर्छ।
(मर्कुस २:१७)

४. निष्कर्ष: परमेश्वरको इन्साफ र परमेश्वरको व्यवस्था

- १) व्यवस्था परमेश्वरको न्यायको जग हो।
- २) व्यवस्था मसीही मिसनहरूको जग हो र यसले सुसमाचार प्रचार र सामाजिक गतिविधिहरू दुवैको आधारको रूपमा सेवा गर्छ। जब व्यवस्थाले हाम्रा पापहरूलाई पूर्णतया उजागर गर्छ र निन्दा ल्याउँछ तब मात्र हामी सुसमाचार (धार्मिकता) सुन्न तयार हुन्छौं।

अध्याय ६: अति आत्मविश्वास यहूदीहरू (रोमी २:१७-३:८)

१. व्यवस्था, यहूदीहरूको घमण्ड (पद १७-२४)

- १) यहूदी भनिनु
- २) व्यवस्थामा भर पर्नु
- ३) परमेश्वरमा घमन्ड गर्नु (पद १७)
- ४) व्यवस्थाको निर्देशनद्वारा परमेश्वरको इच्छा थाहा पाउनु
- ५) उत्कृष्ट कुरा छुत्याउनु (पद १८)
- ६) अन्धाहरूका लागि मार्गदर्शकको रूपमा काम गर्नु
- ७) अन्धकारमा परेकाहरूका लागि ज्योति हुनु (पद १९)
- ८) आफूलाई सत्य र ज्ञानको शिक्षक ठान्नु (पद २०)
- ९) पाँचवटा अलंकारिक प्रश्नहरू सोध्नु (पद २१-२४)
  - १) अरुलाई सिकाउनेहरू हो, के तिमीहरू आफैलाई सिकाउँदैनौ? (१ शमूएल ३:८-९; शमूएल ३:८-९, एज्ञा ७:१०; याकूब ३:१)
  - २) तिमीहरू जसले ‘चोरी नगर’ भनेर घोषणा गर्छौं, के तिमीहरूले चोरी गर्छौं? (पद २१)
  - ३) तिमी जसले “व्यभिचार नगर” भन्छौ, के तिमी आफै व्यभिचार गर्छौं?
  - ४) मूर्तिहरूलाई धृणा गर्नेहरू, के तिमीहरू मन्दिरहरू लुटिरहेका छौं? (पद २२)
  - ५) व्यवस्थामा घमन्ड गर्नेहरू हो, के तिमीहरूले व्यवस्था तोडेर परमेश्वरको अनादर गर्छौं? (पद २३)
  - ६) यो लेखिएको छ (यशैया ५२:५ र इजकिएल ३६:३३): “तिमीहरूका कारण गैर-यहूदीहरूमाझा परमेश्वरको नाउँको निन्दा गरिएको छ” (पद २४)।

२. खतना, यहूदीहरूको घमण्ड (रोमी २:२५-२९)

उत्पत्ति १७:११ — करारको चिन्ह

- १) खतना परमेश्वर र खतना गर्नेहरूबीचको करारको चिन्ह र प्रत्याभूति हो (उत्पत्ति १७:११)।
  - एउटा यहूदी रब्बीको भनाइः “खतना गर्नेहरू गेहेन्नामा ओलिनेछैनन्।”
  - गलत धारणा: खतना परमेश्वरको क्रोधबाट बच्ने जादुगरी आकर्षण होइन।
  - साँचो अर्थ: यो परमेश्वरको सम्पूर्ण व्यवस्थाप्रति प्रतिबद्धता र आज्ञाकारिताको चिन्ह हो।
- २) आज्ञाकारिताबिना खतना = खतनारहित (पद २५)।
- ३) आज्ञाकारिताको साथ खतना नगर्नु = खतना (पद २६)।
- ४) एउटा डरलाग्दो उल्टो: गैर-यहूदीहरूले यहूदीहरूको न्याय गर्नेछन् (पद २७)।

- १) खतना परमेश्वर र खतना गर्नेहरूबीचको करारको चिन्ह र प्रत्याभूति हो (उत्पत्ति १७:११)।
  - एउटा यहूदी रब्बीको भनाइ: “खतना गर्नेहरू गेहेनामा ओर्लिनेछैनन्।”
  - गलत धारणा: खतना परमेश्वरको क्रोधबाट बच्ने जादुई आकर्षण होइन।
  - साँचो अर्थः यो परमेश्वरको सम्पूर्ण व्यवस्थाप्रति प्रतिबद्धता र आज्ञाकारिताको चिन्ह हो।
- २) आज्ञाकारिताबिना खतना = खतनारहित (पद २५)।
- ३) आज्ञाकारिताको साथ खतना नगर्नु = खतना (पद २६)।
- ४) एउटा डरलाग्दो उल्टो: गैर-यहूदीहरूले यहूदीहरूको न्याय गर्नेछन् (पद २७)।
- ५) को यहूदी होइन (पद २८)? सतही यहूदी/को साँचो यहूदी हो (पद २९)? भित्री रूपमा यहूदी।
- ६) खतनामा यहूदीको घमण्ड कहाँ र के हुनुपर्छ? (पद २८-२९) हृदयले, आत्माद्वारा (लेवी २६:४१) (व्यवस्था १०:१६) (व्यवस्था ३०:६) (यर्मिया ९:२५-२६) (इजकिएल ३६:२६-२७)
- ७) पुरानो नियममा, व्यवस्था पालन गर्नेहरू परमेश्वरका जन बने। राहाब (यहोशू ६:१७) गिबोनीहरू (यहोशू ९)
- ८) प्रशंसा (पद २९); शब्द खेल: यहूदी (मान - प्रशंसा) मानिसहरू (यहूदीहरू) को बारेमा हो, प्रशंसा परमेश्वरबाट आउँछ। (पद २९)
- ९) परमेश्वरको साँचो करारका मानिसहरू बन्नुका चार भिन्नताहरू।

सिद्ध वास्तविक	बाह्य	आन्तरिक
साँचो यहूदी	दृश्य कुरा (वंश)	अदृश्य कुरा (आत्मिक)
साँचो खतना	शारीरिक रूपमा गर्ने कुरा	मनको रूपमा गर्ने कुरा
साँचो तरिका	व्यवस्थाद्वारा	पवित्र आत्माबाट
साँचो मान्यता	मानवीय मान्यता	परमेश्वरको मान्यता

३. यहूदीहरूको आपत्ति (रोमी ३:१-८)

फरिसीरूपी पावल र मसीहीरूपी पावलबीचको बहस — विस्तृत छलफल अध्याय ९-११ मा हुनेछ। यहाँ यसलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

- १) आपत्ति १: पावलको शिक्षाले करारलाई हानि पुऱ्याउँछ (पद १-२)। सबै कुरामा थुप्रै फाइदाहरू भए तापनि परमेश्वरको इन्साफबाट सुरक्षित हुनुमा कुनै लाभ छैन। केवल विश्वासले (रोमी १:१७) परमेश्वरको इन्साफबाट बचाउन सक्छ।
- २) आपत्ति २: पावलको शिक्षाले परमेश्वरको वफादारीलाई निस्तेज पार्छ (पद ३-४)। कुनै व्यक्तिको विश्वासको कमीले परमेश्वरको विश्वासलाई शून्य बनाउन सक्दैन।
- ३) आपत्ति ३: पावलको शिक्षाले परमेश्वरको धार्मिकतालाई इन्कार गर्छ (पद ५-६)। परमेश्वरको धार्मिकतालाई इन्कार गर्नु परमेश्वरको न्याय गर्ने अधिकारको उल्लङ्घन हो।
- ४) आपत्ति ४: पावलको शिक्षाले गलत तरिकामा परमेश्वरको महिमा बढाउँछ (पद ७-८)। दुष्टाले परमेश्वरको महिमालाई कहिल्यै बढावा दिँदैन।
- ५) निष्कर्षः तिनीहरू दोषी ठहरिन योग्य छन् (रोमी ३:८)।

अध्याय ७: सम्पूर्ण मानवजाति (रोमी ३:९-२०) — “सबैले पाप गरेका छन्” घोषणा (रोमी ३:९)

१. व्यवस्था घोषणा

* शास्त्रलाई प्रमाणको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ (पुरानो नियमका ७ उद्धरण), व्यवस्थामा गरिएको घोषणा। यो घोषणा; व्यवस्था घोषणा हो।

- १) (रोमी ३:१०-११) = भजनसङ्घ १४:१-३, उपदेशक ७:२०
- २) (रोमी ३:१२) = भजनसङ्घ १४:१-३, भजन सङ्घ ५३:१-३
- ३) (रोमी ३:१३) तिनीहरूको गला = भजन ५:१
- ४) (रोमी ३:१३) तिनीहरूले आफ्नो जिब्रोले धोका दिन्छन्; सर्पहरूको विष तिनीहरूको ओठमा छ = भजनसंग्रह १४०:३
- ५) (रोमी ३:१४) तिनीहरूको मुख = भजन १०:७
- ६) (रोमी ३:१५-१७) तिनीहरूका खुटाहरू = यशौया ५९:७
- ७) (रोमी ३:१८) तिनीहरूका आँखा = भजनसंग्रह ३६:१
- * गहिराइमा अध्ययन गर्न केही प्रश्नहरू।
  - (१) “पापको अधीनमा” रहनुको अर्थ के हो जस्तो तपाईंलाई लाग्छ (पद ९)? के पाप एकवचन हो? के यो प्रतिशोध हो? पाप पापको शक्ति हो।
  - (२) यसले पापको अधीनमा मानिसको अक्षमता, भ्रष्टता र निराशालाई कसरी बताउँछ?
  - (३) येशूको घोषणा (मत्ती ९:१३, १५:१८-७-२०)

(४) हामी कसलाई बुझाउँछौं (पद ९)?

(५) येशूमा विश्वास गर्ने र धर्मी ठहरिएका विश्वासीहरूलाई “पाप” बारे साँचो कुरा बताउनुहुन्छ? के मैले यसलाई स्वीकार गर्नुपर्छ?

२. तीन वैधानिक घोषणापत्रका विशेषताहरू:

१) पापको अशुद्धताको घोषणा गर . (पद १८)

(क) रोमी ६:१८ ले अभक्तिको चित्रण गर्छ (रोमी ३:११, ३:१८)

(ख) पापको सार (मूल) अभक्ति हो । पाप परमेश्वरको विरुद्धमा विद्रोह हो (कूप डेएटाट)

(ग) पापले परमेश्वरलाई सिंहासनबाट हटाउँछ र उहाँलाई धर्मी ठहर्याउँछ (उत्पत्ति ३:१५) ।

२) पापको व्यापकता; (पद १३-१७); मानव शरीरका विभिन्न अङ्गहरू — गला + जिब्रो + ओठ = मुख, खुटा (हात), आँखा,

३) पापको सार्वभौमिकता; (नकारात्मक वाक्यको रूपमा सकारात्मक वाक्यहरूमा व्यक्त गरिएको) ।

(क) नकारात्मक बयान; धर्मी मानिस छैन, कोही पनि छैन, कोही छैन, कोही छैन । (पद १०-१२) ।

(ख) सकारात्मक बयान; चिहान, छल, सर्पको विष, श्राप र द्रेष, रगत, विनाशको कष्ट ।

(ग) सम्पूर्ण मानवजातिको सम्पूर्ण भ्रष्टता ।

४) ३:११-१९ समावेश, अभक्ति, पाप = परमेश्वरको खोजी नगर्नु (पद ११) — आरम्भ

यसले हाम्रो शरीरलाई बीचमा पापको औजारको रूपमा बुझाउँछ (पद १२-१७)

परमेश्वरको भय नमान्तु (पद १८) —अन्त ।

३. सारांश बयान (१९-२०):

१) व्यवस्थाको अधीनमा रहेको सारा संसार परमेश्वरको न्याय (दण्ड) को अधीनमा छ । (पद १९) ।

२) व्यवस्थाका कामहरूद्वारा उहाँसामु धर्मी ठहरिने कुनै पनि शरीर छैन” (पद २०) ।

भाग ३: परमेश्वरको अनुग्रह (रोमी ३:२१-४:३९)

अध्याय ८: व्यवस्थाबाहिर परमेश्वरको धार्मिकता (रोमी ३:२१-४:२५)

रोमी १:१८-३:२०; मानिसका लागि, सम्भावनाका सबै ज्योतिहरू निभेका छन् । अब परमेश्वरले प्रत्यक्ष हस्तक्षेप गर्नुहुन्छ । पावलले सर्वप्रथम, ख्रीष्टको क्रूस (धार्मिकताको सुसमाचार) मा प्रकट भएको परमेश्वरको धार्मिकताको गवाही दिन्छन् (३:२१-२६) । दोस्रो, उनले यहूदी आलोचकहरूविरुद्ध सुसमाचारको रक्षा गर्छन् (३:२७-३१) ।

तेस्रो, उनले सुसमाचारको व्याख्या गर्न अब्राहामको जीवनको उदाहरण प्रयोग गर्छन् (४:१-२५) ।

१. ख्रीष्टको क्रूसमा परमेश्वरको धार्मिकता (रोमी ३:२१-२६)

पद ३:२१-२६ “रोमीहरूको सम्पूर्ण पुस्तकको केन्द्र र मूल” हो ।

१) पद २१; (क) “व्यवस्थाका अतिरिक्त” भन्नुको अर्थ के हो? (यूहन्ना २०:७), तपाईं व्यवस्थाको अधीनमा हुनुहुँदा के हुन्छ?

(रोमी ३:१९-२०) व्यवस्थामा परमेश्वरको धार्मिकता छैन ।

(ख) (रोमी १:१७ वर्तमान काल) र (रोमी ३:२१ भूतकाल) बीच के भिन्नता छ?

(ग) व्यवस्था र अगमवक्ताहरूद्वारा प्रमाणित हुनुको अर्थ परमेश्वरको धार्मिकताको अर्थ के हो?

२) पावलले परमेश्वरको धार्मिकतालाई दुई तरिकाले व्याख्या गर्छन् । (पद २२-२४)

(क) पद २२ = एउटै अर्थ, यो येशू ख्रीष्टमा विश्वासमार्फत सबै विश्वासीहरूलाई दिइएको छ ।

परमेश्वरको धार्मिकतामा, (यहूदी र गैर-यहूदीहरू बीच) कुनै भेद छैन ।

(ख) पद २४: येशूमा भएको छुटकाराद्वारा हामी धर्मी ठहरिएका छौं ।

औचित्य; व्यवस्था शब्दावली (न्यायाधीशद्वारा गरिएको निर्णय) । यो क्षमाभन्दा फरक छ, जसको अर्थ दण्डबाट क्षमा हो ।

औचित्य भनेको सजाय दिने कुनै आधार छैन भन्ने घोषणा हो ।

धर्मी ठहराउनु भनेको धर्मी हैसियत प्रदान गर्नु हो, एक नयाँ पहिचान, पवित्रीकरण एक नयाँ चरित्र (व्यक्तित्व) उडन्ते पुत्रको दृष्टान्त हो ।

२. ख्रीष्टको क्रूसमा प्रकट भएको परमेश्वरको धार्मिकताको वर्णन गर्ने तीन शब्दहरू

(१) छुटकारा (पद २४) (२) शान्ति भेटी (पद २५) (३) क्षमा (पद २५)

१) छुटकारा (पद २४) पृष्ठभूमि दास बजार हो; दास किनेर मुक्त गर्नु

(क) दासत्वको कारण, युद्ध हार्नु, ऋणमा डुब्नु वा दास भएर जन्मनु

(ख) दासहरूलाई उनीहरूको आफ्नै प्रयासले मुक्त गर्न सकिंदैन — बाहिरको सहयोगको कुनै आवश्यकता छैन ।

(ग) एउटा दासलाई कुनै नातेदार, भाइ वा आमाबुबाले छुडौती (छुटकाराको मोल) तिर्थन् — स्वामित्व हस्तान्तरण गरिन्छ ।

(घ) एउटा दास स्वतन्त्र हुन्छ — परमेश्वरले तिनीहरूलाई आफ्नो राज्यमा बोलाउनुहुन्छ ।

(ङ) पवित्रास्त्रका सान्दर्भिक खण्डहरूः (तीतस २:१४, १ कोरिन्थी ६:२०, गलाती ३:१३, गलाती ४:६, मर्कुस १०:४५) ।

२) प्रायश्चित बलिदान (पद २५) र रोमी ६ मा बप्तिस्मा (रोमी ६:३-५)

१. एक पापी जसले आफ्नो पापको महसुस गर्छ — लेवी बलिदान प्रणालीमा होमबलि (लेवी १:१-९) ।

२. पशुहरूबाट निष्ठोट भेटी (लेवी १:१-२) — दोषरहित हुनु पापरहित हुनुको प्रतीक हो ।

३. भेटीलाई भेटीको पालमा ल्याउनु (लेवी १:३) — “यो अनुग्रहका साथ ग्रहण गर्न चढाइनेछ ।” स्वीकृतिले हात राख्नुलाई बुझाउँछ ।

४. हात राख्नु (लेवी १:४) — “प्रायश्चितको लागि यो स्वीकार गरिनेछ । हात राख्नुको अर्थ डेलिगेशन (पहिचान) हो, जहाँ पाप र धार्मिकता पारस्परिक रूपमा हस्तान्तरण हुन्छन् ।

“यदि तपाईं अभिषेक प्राप्त गरेपछि मर्नुभयो भने, तपाईं बलिदान हुनुहुन्छ, तर यदि तपाईं अभिषेकबिना मर्नुभयो भने, तपाईंलाई मारिनेछ ।”

५. भेट हुने पालमा भेटी चढाउनु । (लेवी १:५) — यो कसले गर्छ?

६. पूजाहारीले वेदी र जतातौ रगत छर्किदिन्छन् । (लेवी १:५) — रगतबिना पापको क्षमा हुँदैन (लेवी १७:११, हिब्रू ९:२२) ।

७. छालालाई निकालिन्छ र टुक्रा-टुक्रा पारिन्छ । (लेवी १:६) — यो कसले गर्छ?

८. हारूनका छोराहरूका पूजाहारीहरूले एउटा विषय चढाउँदछन् । (लेवी १:७-९) — यो कसले गर्छ?

९. सुगन्धित बास्ना (लेवी १:९) — मनमोहक बास्ना । परमेश्वरले जलेको मासुको धुवाँलाई किन मनमोहक सुगन्धको रूपमा लिनुहुन्छ?

रोमी ३:२५ ले लेवी बलिदानहरूको पूर्ति (समाप्ति) येशूमा लागू गर्दछ ।

(१) प्रायश्चित बलिदान को हो? प्रायश्चितको बलिदान कसले नियुक्त (स्थापिएको) गच्छो?

(२) उहाँको ( ) द्वारा, उहाँलाई ( ) मार्फत प्रायश्चितको बलिदानको रूपमा नियुक्त गरिएको थियो । उसलाई विश्वास चाहिन्छ (हातमाथि राख्नु) ।

(३) येशूको रगतले मेरा पापहरूको मूल्य चुकाउँछ/येशूले आफ्नो जीवन दिनुहुन्छ — विश्वास (हात राख्ने) मार्फत, पारस्परिक दोषारोपण (आदानप्रदान) हुन्छ ।

(४) बाइबल पदहरूः २ कोरिन्थी ५:२१, गलाती २:२०, रोमी ६:३-४

रोमी २५ मा निस्तार-चाडलाई पूरा गर्नुहुने येशूलाई यो कुरा लागू हुन्छ ।

३) पार गर्नु (पद २६) — निस्तार चाड (प्रस्थान १२:२३, २७) प्रमाण, चिन्ह ।

परमेश्वरले आफ्नो (मुक्ति, मेलमिलाप,) पार गरेर (प्रमाण १७३२) आफ्ना कार्यहरूको धार्मिकता प्रदर्शन गर्नुहुन्छ ।

छुटकाराको जोड यो हो कि हामीले गर्न सक्ने केही छैन ।

प्रायश्चितको बलिदानको जोड यो हो कि हामीले विश्वास गर्नुपर्छ ।

पार गर्नुको जोड यो हो कि हामीले यसलाई सार्वजनिक रूपमा संसारमा स्वीकार गर्नुपर्छ ।

(१) यदि घरभित्र मिश्रीहरू छन् र ढोकामा थुमाको रगत हालेर बसेका छन्, तर यहूदीहरू घरबाहिर छन् भने के हुन्छ?

(२) बाइबल पदः (१ कोरिन्थी ५:७)

४) धार्मिकताको घोषणा (२६) — औचित्य, कानुनी अवधारणा (औचित्य -> धर्मी व्यक्त)

यस अनुच्छेदले विश्वासलाई जोड दिन्छ ।

- विश्वास गर्ने सबै (पद २२), विश्वासद्वारा (पद २५), र येशूमा विश्वास गर्नेहरूको धर्मीकरण (पद २६)

- विश्वास अर्को गुण होइन । विश्वास भनेको येशूले गर्नुभएको कामलाई स्वीकार गर्न हो ।

- व्यवस्थाको धार्मिकता — परमेश्वरसँग सही सम्बन्ध हुनु (औचित्य स्थापित गर्नु), नैतिक धार्मिकता,

- यसले पवित्र धार्मिकता (पवित्रीकरण) बाट सुरु गर्नुलाई जनाउँछ । धर्मीकरणको आधार छुटकारा, प्रायश्चित र क्षमा हो ।

- रोमी ३:९ सबैलाई पापको अधीनमा घोषित गरिएको छ = अदालत — एउटै अदालतमा = धर्मी घोषित गरिएको छ (पद २७)

३. परमेश्वरको धार्मिकता क्षमाप्रार्थी (रोमी ३:२७-३१)

१) के तपाईंसँग घमन्ड गर्ने कुनै कुरा छ? (रोमी ३:२७-२८) (रोमी १:३०—गैर-यहूदीहरू) (रोमी २:१७, २:२३—यहूदीहरू) (१ कोरिन्थी १:३१, गलाती ६:१४)

२) के परमेश्वर यहूदीहरूका मात्र परमेश्वर हुनुहुन्छ? के उहाँ गैर-यहूदीहरूका परमेश्वर हुनुहुन्न? (पद २९-३०) ।

३) के हामी विश्वासद्वारा व्यवस्थालाई समाप्त गर्छै? (पद ३१) ।

(१) व्यवस्थाले प्राप्त गर्न खोजेको धार्मिकता विश्वासद्वारा प्राप्त हुन्छ । (रोमी १:२) (रोमी ३:२९)

व्यवस्थाको भविष्यवाणी (येशूको आगमन) पूरा गरेर, व्यवस्था दृढतापूर्वक स्थापित हुन्छ ।

(२) यसले व्यवस्थाको सही स्थिति मिलान गर्दछ । व्यवस्थाले पापलाई प्रकट गर्छ र निन्दा गर्दछ,

यो एक स्कूल शिक्षकको भूमिका खेल्नु हो, जसले मानिसहरूलाई ख्रीष्टलाई स्वीकार गर्न मद्दत गर्न सक्छ । (गलाती ३:२९ गलाती ३:२४-२५)

(३) विश्वासद्वारा, पवित्र आत्माको व्यवस्था अन्तर्गत, व्यवस्थाका आवश्यकताहरू पूरा हुन्छन् । (रोमी ८:४) (रोमी १३:१०)

४. परमेश्वरको धार्मिकता अब्राहाम र दाऊदमा साक्षीको रूपमा प्रकट भयो (रोमी ४:१-२५)

यहूदी प्रश्नः व्यवस्थाबाहेक विश्वासद्वारा परमेश्वरबाट धार्मिकता प्राप्त हुन्छ भन्ने दाबी तपाईंको तर्क हो, पावल।

पावल यस्तो जवाफ दिन्छन्: होइन, धर्मशास्त्रले यही दाबी गर्छ र प्रमाणित गर्छ — उदाहरणका लागि, अब्राहाम (रोमी १:२, रोमी ३:२१)।

अब्राहाम एक अगमवक्ता हुन्, जो व्यवस्था दिनुभन्दा पहिले व्यवस्थाभन्दा बाहिर देखा परेका थिए (उत्पत्ति २०:७)।

आउनुहोस्, अब्राहामको जीवनबारे संक्षेपमा मण्डली गरौं।

(क) (उत्पत्ति १२:१-५) परमेश्वरले ७५ वर्षको उमेरमा अब्रामलाई बोलाउनुहुन्छ र उनी आज्ञाकारी भएर जान्छन्।

(ख) (उत्पत्ति १५:१-१७) परमेश्वरले अब्रामसित करार गर्नुहुन्छ। उनले विश्वास गरे, र उनलाई धार्मिकताको रूपमा श्रेय दिइयो (उत्पत्ति १५:६)।

(ग) (उत्पत्ति १६:१-१६) ८६ वर्षको उमेरमा हागारद्वारा इस्माएलको जन्म भयो (उत्पत्ति १६:१६)।

(घ) (उत्पत्ति १७) ९९ वर्षको उमेरमा अब्रामको नाम अब्राहाम बन्छ र करारको चिन्ह खतना हो (उत्पत्ति १७:११)।

(ड) (उत्पत्ति २१) अब्राहाम १०० वर्षको उमेरमा इसहाकको जन्म भयो (उत्पत्ति २१:५)।

१) अब्राहाम कामहरूद्वारा धर्मी ठहरिएनन् (पद १-८)। दाउदले पनि यसको गवाही दिन्छन् (६-८)।

२) अब्राहाम खतनाद्वारा धर्मी ठहरिएनन् (पद ९-१२)।

३) अब्राहाम व्यवस्थाद्वारा धर्मी ठहरिएनन् (पद १३-१७क)।

४) अब्राहाम विश्वासद्वारा धर्मी ठहरिए (पद १७ख-२२)।

५) अब्राहामको विश्वास र हाम्रो विश्वास (पद २३-२५)।

अध्याय ९: ख्रीष्टमा एकता (रोमी ५:१-६:२३) — नयाँ मानव समुदाय

यहूदीहरूले मानवजातिलाई यहूदी र गैर-यहूदीहरूमा विभाजित गरे।

पावलले रोमी ५:१२-२१ मा मानवजातिलाई कसरी विभाजित गर्छन्? मानवता दुई शिरमुनि छ, दुई प्रतिनिधि छन्।

१. धर्मीकरणको परिणाम फल (रोमी ५:१-११)

औचित्यको आवश्यकता (१:१८-३:२०) औचित्यको विधि (३:२१-४:२५) अब, औचित्यको छ परिणाम (फल)

१) हामी परमेश्वरसँग शान्तिको आनन्द लिन्छौं (पद १) हामी यसलाई प्रोत्साहनजनक रूपमा भन्दा समग्र सन्दर्भमा आनन्द लिन्छौं।

२) हामी अनुग्रहमा खडा छौं (पद २क) र प्रेमबाट अलग हुन सक्दैनौं (रोमी ५:८, रोमी ८:३८-३९)

३) हामी परमेश्वरको महिमाको आशामा रमाउँछौं (पद २, दोस्रो भाग)।

परमेश्वरको महिमाले उहाँको महिमामय ज्योतिलाई बुझाउँछ, जुन अन्तको समयमा पूर्णतया प्रकट हुनेछ।

(१) विगत – हामी परमेश्वरसँग शान्तिको आनन्द उठाउँछौं (विगतमा हामीले प्राप्त गरेका पापहरूको क्षमाको परिणामस्वरूप)।

(२) वर्तमान – हामी अनुग्रहमा प्रवेश गरेका छौं र अनुग्रहमा खडा भएका छौं (जुन सुअवसर हामी अहिले उपभोग गरिरहेका छौं)।

(३) भविष्य – हामी महिमाको आशामा रमाउँछौं (भविष्यमा हामीले पाउने उत्तराधिकार)।

४) हामी सङ्कष्टमा आनन्दित हुन्छौं (पद ३-४); सङ्कष्टले परमेश्वरका जनहरूको सतावट र दुःखकष्टलाई बुझाउँछ।

(यूहन्ना १६:३३) (प्रेरित १४:२२) (२ तिमोथी ३:१२) (प्रकाश ७:१४)

सङ्कष्टप्रति मसीहीहरूको मनोवृत्ति कस्तो हुनुपर्छ?

(क) हामीले दृढ धैर्यताका साथ दुःखकष्ट सहनुमात्र होइन तर त्यसमा रमाउनुपर्छ (पद ३, रोमी ८:१७)।

(ख) दुःखले अन्ताः हामीलाई महिमातर्फ ढोन्याउँछ। यसले हामीलाई परिपक्वतातर्फ ढोन्याउँछ (पद ३-४)।

(ग) परमेश्वरको प्रेम पुष्टि गर्न र हाम्रो विश्वास स्वस्थ छ भनेर आश्वासन दिन दुःख कष्ट नै उत्तम तरिका हो।

(घ) दुःख, धैर्य, शुद्धिकरण र आशा लाजको कारण बन्दैन। कस्तो प्रकारको आशा लाजमर्दो आशा हो?

५) हामीलाई लज्जित नपार्ने आशाको आधार के हो (पद ५-११)? (दुई व्यक्तिपरक र वस्तुगत आधारहरू)

(१) व्यक्तिपरक आधार: परमेश्वरको प्रेम पवित्र आत्माद्वारा हाम्रो हृदयमा खन्याइएको छ (पद ५), (रोमी ८:१६)।

(२) वस्तुगत आधार: परमेश्वरको प्रेमलाई पुष्टि गर्ने वस्तुगत आधार क्रूस हो (पद ६-११), (यूहन्ना ३:१६)।

परमेश्वरको प्रेमको वस्तुगत आधारमा हाम्रो आश्वासनलाई विगत, वर्तमान र भविष्यको सन्दर्भमा व्याख्या गरिएको छ।

(क) विगत (पद ६-८): जब हामी कमजोर थियो (पद ६), भक्तिहीन (पद ६), पापीहरू (पद ८), र शत्रुहरू (पद १०), ख्रीष्ट हाम्रो निम्नि मर्नुभयो (पद ६, ८, १०) = यसले हामीप्रति परमेश्वरको प्रेम लाई देखाउँछ (पद ८)।

(ख) वर्तमान (पद ९ र ११): उहाँको रगतद्वारा हामी धर्मी ठहरिएका छौं (पद ९) र मिलाप भएका छौं (पद १०)।

(ग) भविष्य (पद ९ख-१०): हामी परमेश्वरको क्रोधबाट मुक्ति पाउनेछौं (पद ९)।

मिलाप + पुनरुत्थान = हामी मुक्ति पाउनेछौं (पद १०)।

६. परमेश्वरको महिमाको आशामा रमाउनु (पद २) र परमेश्वरमा आनन्दित हुनु (पद ११)।

- यहूदीहरूको घमण्डः तिनीहरू परमेश्वरको विशेष अधिकार भएकोमा घमन्ड गर्छन्।
- मसीहीहरूको आनन्दः हामी आनन्दित छौं, किनभने परमेश्वरले हामीलाई अधिकार गर्न चुन्नुभएको छ।

भूतकाल	वर्तमान	भविष्य
हाम्रों अवस्था	येशूको क्रूसीकरण	हाम्रों अवस्था
		येशूको पुनरुत्थान
		येशूको न्यायासन
		हाम्रों अवस्था

२. आदम र ख्रीष्ट मानवताका दुई प्रतिनिधि (प्रमुख) हुन् (रोमी ५:१२-२१)

यहूदीहरूले मानवता (मानिसहरू) लाई कसरी वर्गीकृत गर्छन्?

पावल (ख्रीष्टियान) ले मानवजाति (मानिसहरू) बीच कसरी भिन्नता राख्छन्?

समावेशी संरचना: “हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टद्वारा” (पद ११, पद २१)।

१) आदम र ख्रीष्टको परिचय (पद १२-१४)

(१) एक व्यक्ति (?) पाप संसारमा प्रवेश गर्यो (पद १२)।

(क) पावलपापको उत्पत्तिबारे चिन्तित छन् र पापले मानव संसारमा कसरी आक्रमण गर्यो भन्ने बारे मात्र चिन्तित छन्।

(ख) के शैतान पापको लागि जिम्मेवार छ? हब्बाको प्रलोभन? समाजको वातावरण कस्तो छ? आमाबुबाको गलती? यो आदमको जिम्मेवारी हो।

(२) पापद्वारा मृत्यु आयो (पद १२) (उत्पत्ति २:१७, उत्पत्ति ३:१९)

मृत्यु (शारीरिक मृत्यु र आत्मिक मृत्यु) अनाज्ञाकारिताको सजाय हो। (रोमी १:३२; ६:२३ सँग तुलना गर्नुहोस्)

(३) यसरी, सबै मानिसहरूमा मृत्यु आयो, किनकि सबैले पाप गरेका छन् (पद १२)।

(क) अनुकरणको व्याख्या: सबै मानिसहरूले आदमजस्तै पाप गरे — पेलागियस (रोमी ३:२३)

(ख) सहभागिताको व्याख्या: सबै मानिसहरूले आदममा पाप गरे, उहाँसँग — अगस्तिन

(ग) सोधपुछः पद ३:२३ ले प्रत्येक व्यक्तिले पाप गरेको स्पष्ट देखाउँछ। के आजको खण्ड (रोमी ५:१२) ले पनि यही संकेत गर्छ?

२) अनुकरण? सहभागिता? यसलाई हामीले कसरी व्याख्या गर्नुपर्छ? व्याख्या निर्धारण गर्न तीन तर्कहरू।

(१) पहिलो तर्क (रोमी ५:१३-१४)

(क) व्यवस्था (मोशा) दिइनुभन्दा पहिले संसारमा पाप थियो (पद १३क)।

(ख) जब कुनै व्यवस्था थिएन, पापलाई गणना गरिएन (अर्थात्, दण्डित गरिएनथ्यो) (पद १३ख)

(ग) तर आदमदेखि मोशासम्म मृत्युले राज्य गर्यो, पाप नगर्नेहरूमाथि पनि (उत्पत्ति २:१६) जस्तै आदमको अपराध (रोमी ५:१४), जो आउनेवाला व्यक्तिको एक रूप हो।

आदमले जस्तै पाप नगरेकाहरूलाई आउने मृत्युलाई हामी कसरी व्याख्या गर्न सक्छौं (उत्पत्ति २०:५-६)?

पद	कोरियाली पाठ	नेपाली अनुवाद
१५	한사람	एक व्यक्ति
१६	한사람	एक व्यक्ति
१७	한사람	एक व्यक्ति
१८		
१९	한사람	एक व्यक्ति

(२) दोस्रो तर्क (रोमी ५:१५-१९) एक= एक (एक व्यक्ति, एक अपराध) भन्ने शब्द ११ पटक उल्लेख गरिएको छ।

दुई प्रतिनिधिहरूको प्रभाव तुलना गरिएको छ, र तिनीहरूको व्यक्तित्व विपरीत छ। तुलना? अन्तर?

दोस्रो तर्कको निष्कर्ष पद १९ हो। एउटा अनाज्ञाकारिता — धेरै पापीहरू/एउटा आज्ञाकारिता — धेरै धर्मीहरू के हामी येशूको अनुकरण गर्दै धार्मिक जीवन बिताएर धर्मी बनाइन्छौं? के यो येशूसँग सम्बन्धित भएकोले हो?

(३) तेस्रो तर्क (पद १८-२१) — आदम र ख्रीष्टको तुलना (समानता)

(क) अनुकरणात्मक व्याख्या — यदि सबै मानिसहरूले आदमजस्तै पाप गरेकाले मृत्यु सबै मानिसमा आएको हो भने...

हामी विश्वास गर्छौं कि सबै मानिसहरूले ख्रीष्टले जस्तै धार्मिक कार्यहरू गर्नुपर्छ, ताकि सबै मानिसहरूमा जीवन आओस्। यो साहृदयद्वारा भन्न सकिन्छ। यसरी मुक्ति प्राप्त गर्नु प्रत्येक व्यक्तिको दायित्व बन्छ।

(ख) सहभागी व्याख्या — जसरी हामीलाई आदमको कार्यको कारणले दोषी ठहराइएका छौं। — हट्जी

(ग) परमेश्वरले प्रतिनिधि (शिर) मार्फत मानवजातिसँग व्यवहार गर्नुहुने बाइबलीय आधार — (हिब्रू ७:१) (यहोशू ७:१) (गलाती २:२०) (२ कोरिन्थी ५:१४)।

३. ख्रीष्टमा एकता र परमेश्वरको दासत्व (रोमी ६:१-२३)

१) हाम्रो बप्तिस्माको अर्थ (पद १-१४) = ख्रीष्टसितको मिलन (उत्पत्ति २:२४ मिलन = विवाह)

बप्तिस्मा एक विधि मार्फत विश्वासको एक सार्वजनिक स्वीकारोक्ति हो ।

पावलको एउटा व्यङ्ग्यात्मक प्रश्न (पद १): “ओह! धेरै अनुग्रह प्राप्त गर्न, तपाईंले धेरै पाप गर्नुपर्छ, हैन? (रोमी ३:८)

पावलको जवाफ; यो हुन सक्दैन । (रोमी ६:२, रोमी ६:१५, २)

(१) हामी पापको निम्नि मरेका छौं (पद २)

(२) बप्तिस्मामा ख्रीष्टको मृत्युसँगै हामी पापको निम्नि मरेका छौं (पद ३)

(३) हामी ख्रीष्टको पुनरुत्थानको नयाँ जीवनमा संयुक्त बन्छौं (पद ४-५)

(४) पापको दासत्वबाट मुक्त हुनको लागि, पुरानो मानिस (स्वयं) ख्रीष्टसँगै क्रूसमा टाँगिएको थियो । (पद ६-७) ।

(५) येशूको मृत्यु र पुनरुत्थान ऐतिहासिक तथ्यहरू हुन् ।

येशू पापको निम्नि एकचोटि मर्नुभयो, तर उहाँ परमेश्वरमा बाँचिरहनुभएको छ । (पद ८-१०) ।

(६) हामी ख्रीष्टमा एकताबद्ध छौं ।

तिनीहरूका पापको निम्नि मरेको र परमेश्वरको निम्नि जिउँदो गन्तुपर्छ (पद ११) ।

(७) हामी मरेकाहरूबाट बौरी उठेकाले आफ्नो शरीरलाई धार्मिकताको अस्तको रूपमा परमेश्वरलाई अर्पण गर्नुपर्छ (१२-१३) ।

(८) हामीमाथि पापको कुनै नियन्त्रण छैन । हाम्रो हैसियत “व्यवस्थाको अधीनमा” हुनुदेखि “अनुग्रहको अधीनमा” हुनु हो ।

यो पूर्ण रूपमा परिवर्तन भएको छ । अनुग्रहले पापलाई बढावा दिँदैन, तर वर्जित हुन्छ । (पद १४) ।

महत्त्वपूर्ण थप अन्वेषण:

(१) हामी पापको निम्नि मरेका छौं भन्ने कुराको अर्थ के हो (पद २)?

(क) जब हामी मछौं, तब हाम्रा पाँच इन्द्रियहरूले काम गर्न छोड्छन्; के पापको प्रतिक्रिया मृत्युमा हुँदैन र?

(ख) “पापको निम्नि मरेको” (पद ११) मसीहीलाई (पद १०) ख्रीष्टलाई दिइएको अभिव्यक्तपापको लागि मसीहीहरूको मृत्यु (पद ३, ४, ५, ८) ख्रीष्टको मृत्युमा आधारित छ ।

(ग) एउटा निश्चित व्याख्याको कुञ्जी ख्रीष्टको मृत्यु हो ।

ख्रीष्ट सदाको लागि पापको निम्नि मर्नुभयो भन्ने कुराको अर्थ के हो? (पद १०) ।

(घ) यसको अर्थ उहाँले मानिसको पापको मूल्य चुकाउनु भएको हो । “सधैको लागि” एक विशेषण हो, जुन प्रायश्चित गर्ने मृत्युलाई संकेत गर्न प्रयोग गरिन्छ (हिन्दू ७:२७, ९:१२, २६, २८; १०:१०; १ पत्रुस ३:१८) ।

(ङ) पापको दासत्वबाट मुक्त हुनको लागि, पुरानो मानिस (स्वयं) ख्रीष्टसँगै क्रूसमा टाँगिएको थियो । (पद ६-७) ।

रोमी ६:६ (सन्दर्भ: गलाती २:२०)	गलाती ५:२४ (सन्दर्भ: लूका ९:२३, १ कोरिन्थी १५:३१)
यो ख्रीष्टसँग ऐक्यबद्ध भएर भएको घटना हो ।	यो ख्रीष्टको अनुकरण गरेर गर्नुपर्ने कार्य हो ।
येशूसँग ऐक्यबद्ध भई हामी पापको निम्नि मरेका छौं ।	येशूको अनुकरण गरेर हामी आफै मनैपर्छ ।
यो हामीमा पहिले नै भइसकेको घटना हो (निष्क्रिय रूपमा) ।	यो हामीले आफैले सक्रिय रूपमा गर्नुपर्ने कुरा हो ।
यो एक पटक मात्र (सधैभरि) पूरा भएको घटना हो ।	हामी हरेक दिन मछौं ।
व्यवस्था मृत्यु = पापको दण्ड स्वरूप प्राप्त मृत्यु ।	नैतिक मृत्यु = पापको शक्तिको मृत्यु
यो विगतमा भइसकेको छ र पुनः दोहोरिदैन ।	यो वर्तमानमा निरन्तर रूपमा गरिरहनुपर्ने कुरा हो ।
रोमी ६:६ ले गलाती ५:२४ को अपेक्षा गर्दछ ।	रोमी ६:६ बिना गलाती ५:२४ हुन सक्दैन ।

२) परमेश्वरको सेवकको रूपमा समर्पण (परिवर्तित व्यक्ति) (१५-२३)

पद १-१४ ले ख्रीष्टले पहिले नै के गरिसक्नुभएको छ र बप्तिस्मामार्फत हामी कसरी उहाँसँग एकताबद्ध भएका छौं भन्ने कुरामा केन्द्रित छ ।

पद १५-२३ ले ख्रीष्टको काममा भाग लिनेहरूको काममा केन्द्रित छ (आज्ञाकारिताका सेवकहरू) ।

व्यंग्यात्मक प्रश्न (पद १५): “के तपाईं भन्नुहुन्छ कि हामी अनुग्रहको अधीनमा छौं, त्यसैले पाप गर्नु ठीक छ?” उत्तर?

(१) सिद्धान्त: व्यक्ति आफूले आफूलाई जे सुम्पन्छ (आज्ञाकारिता) त्यसको दास बन्छ (रोमी ६:१६) । पापको दास—मृत्युमा पुऱ्याउँछ, आज्ञापालनको दास—धार्मिकतातर्फ ढोच्याउँछ (सन्दर्भ: मत्ती ६:२४, यूहन्ना ८:३४, यूहन्ना ८:४४)

(२) प्रयोग: रूपान्तरणमा पुरानो मालिकको सेवा गर्नेबाट नयाँ मालिकको सेवा गर्ने परिवर्तन समावेश छ (रोमी ६:१७-१८) ।

(क) मानवजाति सुरुमा कस्तो प्रकारको सेवक थियो? (रोमी ६:१७) —मानवता सुरुमा पापको दास थियो ।

(ख) पाठ: सुसमाचारमा विश्वास र पालना गर्नाले रूपान्तरण हुन्छ । हृदयबाट आज्ञाकारिता—पापबाट स्वतन्त्रता—धार्मिकताको सेवक बन्नु (रोमी ६:१८) । (सन्दर्भहरू: रोमी १:५, १६:२५)

(ग) परिवर्तन भएको —पापबाट मुक्त ।

(घ) हालको अवस्था—अब धार्मिकताको सेवक ।

- (३) साहश्यः यी दुई दासहरू अघि बढेका छन् (पद १९)
- (क) यी दुई प्रजातिहरू स्थिर होइनन्, तर गतिशील र निरन्तर रूपमा अघि बढिरहेका छन्।
- (ख) एउटा प्रजाति अशुद्धता र अधर्ममा परिणत हुँदै जान्छ भने, अर्को प्रजाति पवित्रतातर्फ लम्किन्छ।
- (४) विरोधाभासः दासत्व भनेको स्वतन्त्रता हो र स्वतन्त्रता भनेको दासत्व हो (पद २०-२२)।
- (क) पापको दास —धार्मिकतामा स्वतन्त्रता (रोमी ६:२०) —फलः लाज र मृत्यु (रोमी ६:२१)। यसले भ्रष्ट र पापको दासत्वको वास्तविक रूपलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ।
- (ख) परमेश्वरको सेवक—पापबाट स्वतन्त्रता (रोमी ६:२२) —फलः पवित्रता र अनन्त जीवन—यो साँचो स्वतन्त्रता हो।
- (५) निष्कर्षः अन्तिम भिन्नता (रोमी ६:२३)
- (क) पापको ज्याला मृत्यु हो।
- (ख) परमेश्वरको वरदान हाम्रा प्रभु ख्रीष्ट येशूमा अनन्त जीवन हो।

अध्याय १०: व्यवस्था र चेलापन (रोमी ७:१-२५)

१. व्यवस्थाबाट प्रस्थानः विवाहको दृष्टान्त (पद १-६) —व्यवस्थाविद्को जवाफ

- १) व्यवस्थाका सिद्धान्तहरू (धारा १)
- २) परिवारको उदाहरण (पद २-३)
- ३) ईश्वरशास्त्रय प्रयोग (पद ४) * के व्यवस्था मृत छ? के म मर्दैछु?
- ४) आधारभूत भिन्नता (५-६)

व्यवस्था आदेश अन्तर्गत	आत्मामा
हृदयको खतना (रोमी २:२९)	हृदयको खतना (रोमी २:२९)
शरीरमा मृत्युका फलहरू (रोमी ६:५)	आत्मामा परमेश्वरको लागि फलहरू (रोमी ६:४)
व्यवस्थाको मृत्यु (पाप) (पद ४)	पवित्र आत्मामा जिउनु (येशू) (रोमी ६:४, ६)
व्यवस्थाको पुरानो नियम (रोमी ७:६)	आत्माका नयाँ कुराहरू (रोमी ७:६)
मृत्युबाट मुक्ति (रोमी ७:४-६)	जीवित छैदै भित्र पस्तु (रोमी ७:४-६, रोमी ८:९)

२. व्यवस्थाको रक्षा: व्यवस्था, पाप र मृत्यु बीचको सम्बन्ध (पद ७-१३) —एटिनोमियनहरूलाई जवाफः

- १) प्रश्न १ (पद ७-१२): के व्यवस्था पाप हो? जवाफ़; त्यो सम्भव हुन सक्दैन। (रोमी ६:१) (रोमी ६:१५)
  - (१) व्यवस्थाले पापलाई प्रकट गर्छ (प्रकट गर्छ) (पद ७क) (रोमी ३:२०)
  - (२) आज्ञा (व्यवस्था) ले पाप निम्त्याउँछ (पद ७ - पद ८ पछि) (रोमी ७:५)
  - (३) व्यवस्था (आज्ञाहरू) ले पापको निन्दा गर्छ (पद ९-११)
  - (४) व्यवस्थाको निर्णायिक उत्तर (पद १२) व्यवस्था भनेको के हो? आज्ञाहरू के हुन्?
- २) प्रश्न २ (पद १३) के जे असल छ त्यो (व्यवस्था) मेरो लागि मृत्यु बन्नो? जवाफ़; त्यो सम्भव हुन सक्दैन।
  - (१) व्यवस्थाले पापलाई पापको रूपमा देखाउछ र पापलाई अत्यन्तै पापपूर्ण बनाउँछ (पद १३)।
३. व्यवस्थाको कमजोरी (पद १४-२५) —व्यवस्थाको अधीनमा बस्नेहरूले अनुभव गर्ने आन्तरिक द्वन्द्वको दुःख।
  - १) व्यवस्था र विश्वासीहरू भित्रको 'शरीर (पाप गर्ने झुकाव)' (पद १४-२०)।
    - (१) जन्मजात पापी स्वभावलाई स्वीकार गर्नुहोस्। 'हामी जान्दछौं' (१४), 'म हुँ' (१८)'
      - (क) शरीरको अर्थ के हो? मभित्र वास गर्ने पाप (पद १७, २०) = शरीरमा असल कुरा (१८)।
      - (ख) व्यवस्था आन्तिक (१४) र असल छ (पद १६)। व्यवस्था मृत्युको नियम हो, जसले हामीलाई मदत गर्ने कुनै शक्ति राख्दैन।
    - (२) आन्तरिक द्वन्द्व; भलाइ गर्न चाहनुहुन्छ, तर आफूले घृणा गर्नुहुने कुराहरू गर्नु (१५:१८, १९)।
    - (३) आन्तरिक द्वन्द्वको पराजय (पद १६-१७, २०) "मभित्र वास गर्ने पाप" हारको कारण हो। यो व्यवस्था होइन।
  - २) व्यवस्था अन्तर्गत विश्वासीहरूको वास्तविकता (पद २१-२५)
    - पद २१; मैले एउटा सिद्धान्त बुझेको छुः व्यवस्था भनेको व्यवस्था होइन।
    - (१) दुई आत्मा (२१): (मेरो छेउमा) असल चाहने आत्मा र (मेरो साथ) खराब चाहने आत्मा।
    - (२) दुई व्यवस्थाहारू (२२-२३); परमेश्वरको व्यवस्था (२२), हृदयको व्यवस्था (२३)/सदस्यहरूमा अन्य नियमहरू = पापको व्यवस्था (२३)।
    - (३) दुई चित्कार (२४-२५): विलापको चित्कार (२४) समाप्त हुन्छ / धन्यवादको पुकार (२५) समाप्त हुन्छ!
    - (४) दुई प्रकारको दासत्व (२५): हृदयले (सेवकको रूपमा) परमेश्वरको व्यवस्थाको सेवा गर्नु / शरीरसँग (सेवकको रूपमा) पापको व्यवस्थाको सेवा गर्नु।

"गहिरो सोधपुछः रोमी ७ मा म को हुँ?"

[१] नयाँ गरी नजन्मेको व्यक्तित्व? [२] नयाँ गरी जन्मेको व्यक्तित्व? (रोमी ६, रोमी ७:१-६) [३] एक व्यक्तित्व, जो नयाँ गरी जन्मेको छ, तर पवित्र आत्मामा भर पर्नुको सद्वा व्यवस्थाका कामहरूमा निर्भर छ (रोमी १४:१-१५:१३)।

अध्याय १२: हामीमा परमेश्वरको आत्मा (रोमी ८:१-३९)

“अध्याय ७ मा ममा वास गर्ने पाप (७:१७, ७:२०)। अध्याय ८ मा ममा वास गर्ने पवित्र आत्मा।”

१. परमेश्वरको आत्माको कार्य (पद १-१७)

१) पवित्र आत्माको स्वतन्त्रता (पद १-४)

यसैले, यो निष्कर्ष हो, जुन अध्याय ३ र ७ मा ख्रीष्टको मृत्यु र पुनरुत्थानको माध्यमबाट आउँछ।

(१) मुक्तिको पहिलो आशिष् यो हो कि, त्यहाँ कुनै दण्ड छैन (रोमी ८:२६-३१, ८:१, ८:३३-३४)।

(२) मुक्तिको दोस्रो आशिष् पाप र मृत्युको व्यवस्थाबाट “छुटकारा” हो (८:२)।

(३) मुक्तिको लागि परमेश्वरले गर्नुभएका ५ कुराहरू (पद ३-४)।

पद ३-४ को परिचय: परमेश्वरले पहल गर्नुभयो र व्यवस्थाले गर्न नसक्ने काम गर्नुभयो (पद ३)

(क) उहाँले आफ्नै पुत्रलाई पठाउनुभयो (पद ३)।

(ख) आफ्नै पुत्र पठाउनु भनेको देहधारणमार्फत मानव बन्नु हो।

(ग) पापको प्रायश्चित गर्न उहाँले आफ्नै पुत्रलाई पठाउनुभयो (पद ३)।

(घ) परमेश्वरले शरीरको पापलाई दोषी ठहराउनुहुँच (पद ३)।

(ड) हामीमा व्यवस्थाको आवश्यकता पूरा गर्न, जो व्यवस्थाअनुसार होइन, तर आत्माअनुसार चल्छौं (पद ४)

२) पवित्र आत्माको मन (पद ५-८)

(क) शरीर? अध्याय ७ (७:१७-१८) मा शरीर—पापको अधीनमा आत्मा = आदमको स्वभाव = पतन, आत्म-केन्द्रित मानव स्वभाव।

(ख) आत्मा? नयाँ जन्म पाएको व्यक्तिमा वास गर्ने परमेश्वरको आत्मा—व्यक्तिगत पवित्र आत्मा।

(१) सोच्ने दुई तरिकाहरू छन्: शरीरअनुसार शरीरका कुराहरूको बारेमा सोच्नु र आत्माअनुसार आत्माका कुराहरूको बारेमा सोच्नु (पद ५)।

(२) सोच्ने तरिकाको अनन्त परिणाम हुँच—मृत्यु, जीवन र शान्ति (पद ६)।

(३) सोच्ने तरिकाले परमेश्वरप्रतिको आधारभूत मनोवृत्ति निर्धारण गर्दछ—परमेश्वर र शत्रुता (पद ७) प्रसन्न (पद ८)।

३) पवित्र आत्माको बासस्थान (पद ९-१३)

व्यक्ति परिवर्तन; पद १-८ तेस्रो व्यक्ति बहुवचन (सामान्यतया) दोस्रो व्यक्ति (पाठकलाई लागू)

(१) साँचो विश्वास त्यो हो, जससँग पवित्र आत्मा हुँच (पद ९)।

(क) आदमका सबै सन्तानहरू पापबाट जन्मिएका हुन् (रोमी ७:१७ ७:२०) पवित्र आत्मा परमेश्वरका सन्तानहरूको विशेषाधिकार हो।

(ख) तपाईंले पवित्र आत्मा कसरी प्राप्त गर्नुहुँच? विश्वासद्वारा? वा प्रार्थना गरेर?

(२) परमेश्वरको आत्मालाई ख्रीष्टको आत्मा भनिन्छ (पद ९)।

(३) ख्रीष्टको आत्मा हुनु भनेको ख्रीष्ट हुनु हो (पद १०)।

• पवित्र आत्मा र ख्रीष्टले दिनुहुने परिणामहरू के हुन्?

(क) जीवनको दृष्टिकोणबाट (पद १०-११) शरीर पापमा मरेको छ (बप्तिस्मा रोमी ६:४) र हाम्रो आत्मा जीवित छ (रोमी ८:१०, १६)

उहाँले नश्वर शरीरलाई उठाउनुहुँच (पद ११) — उहाँ पुनरुत्थान हुनुहुँच।

(ख) ऋण (कर्तव्य) को सन्दर्भमा (पद १२-१३), यो सुसमाचारको ऋण होइन (रोमी १:१४)। यो धार्मिक जीवन, पवित्र जीवनको ऋण हो।

आत्माद्वारा शरीरका कामहरूलाई मृत्युदण्ड दिनु हो (८:१३)। ‘मृत्युदण्ड’ भने अभिव्यक्तिले सुझाव दिएँ, यो दुष्टालाई निर्णायिक र पूर्ण रूपमा अस्वीकार गर्नु हो। (गलाती ५:२४) (मर्कूस ८:३४)। यो मृत्युदण्ड (निष्क्रिय) दिनु होइन, तर मृत्युदण्ड (सक्रिय) दिनु हो—हामीले यो गर्नुपर्छ। पवित्र जीवन, ध्यान शुद्धिकरण जीवनको आनन्द लिने एक मात्र तरिका हो।

४) पवित्र आत्माको गवाही (१४-१७)

(१) पवित्र आत्माले हामीलाई पवित्रतातर्फ डोच्याउनुहुँच (पद १४)।

(२) पवित्र आत्माले परमेश्वरसँगको हाम्रो सम्बन्धलाई डरबाट आत्मीयता र स्वतन्त्रतामा परिवर्तन गर्नुहुँच (पद १५)।

(क) तुलना: दास — पुत्र / डर — आत्मीयता स्वतन्त्रता

(३) प्रार्थनाको समयमा पवित्र आत्माको काम (पद १५-१६)।

(क) उहाँले हामीलाई उहाँलाई पिता भन्न अनुमति दिनुहुँच (मर्कूस १४:३६, गलाती ४:६, मत्ती ६:९)।

(ख) चिच्याउनुहोस्: शैतानको चित्कार (मत्ती ८:२९)। एउटा बालकले आफ्नो बुबालाई देखेर खुसीले भरिन्छ र भन्छ, “हे, मेरा पिता।”

(ग) पवित्र आत्माको भित्री गवाही (पद १६)।

(४) पवित्र आत्मा हाम्रो उत्तराधिकारको पहिलो फल हो (पद १७, २३) लेवीहरूको उत्तराधिकार के हो? (व्यवस्था १८:२)।

(क) (यूहन्ना १७:२४, एफिसी १:१४)।

(ख) एउटा शर्त छ (पद १७)— हामीले पनि दुःख भोग्नुपर्छ (लूका २४:२६, १ पत्रुस ४:१३)।

(५) चेलापनको सार ख्रीष्टसँग एकता हो, जसको अर्थ दुःखकष्ट र महिमा दुवैमा येशूसँग हुनु हो । हामी कसरी ख्रीष्टसँग एकतामा आउन सक्छौं?

२. परमेश्वरका सन्तानहरूको महिमा (१८-२७)

१) चार सामान्य परिचयात्मक बिन्दुहरू

(१) दुःख कष्ट र महिमालाई छुट्याउन सकिंदैन (पद १७) ।

(२) दुःख कष्ट र महिमाले दुई युगलाई बुझाउँछ । (पद १८); पहिल्यै र अङ्गै पनि, यो उमेर र आउने उमेरबीचको भिन्नता

(३) दुःख कष्ट र महिमा अतुलनीय छ । (पद १८) (२ कोरिन्थी ४:१७)

(४) दुःख कष्ट र महिमा परमेश्वरको सृष्टि र उहाँका सन्तान दुवैसँग सम्बन्धित छन् (पद १९) ।

२) सृष्टिको दुःख कष्ट र महिमा (पद २०-२२) - व्यक्तित्व

(१) सृष्टि व्यर्थातको अधीनमा थियो (पद २०क) (उत्पत्ति ३:१७) (उपदेशक १:२) (प्रकाश २२:३)

(२) सृष्टि पनि मुक्त हुनेछ (पद २१क), परमेश्वरका सन्तानहरूको महिमाको स्वतन्त्रतामा पुग्नेछ (पद २१ख)

(३) सृष्टि अहिलेसम्म सँगै कराइरहेको छ (पद २२) । त्यो सुस्केरा अर्थहीन वा निराशाजनक होइन, बरु प्रसव पीडा हो (प्रकाश १२:२) ।

(क) विगत — व्यर्थको अगाडि समर्पण (पद २०)

(ख) भविष्य — मुक्ति (पद २१)

(ग) वर्तमान — सुस्केरा ।

(घ) संसारको नवीकरणमा निरन्तरता र असन्तुलन दुवै हुन्छ । यो कुरा येशूको पुनरुत्थान शरीरमा झालिक्न्छ ।

३) परमेश्वरका सन्तानहरूको दुःख र महिमा (२३-२५) — पहिलै नै र अङ्गै नभएका बीचका पाँच विशेषताहरू ।

(१) हामी जसले पवित्र आत्माको पहिलो फल प्राप्त गरेका छौं (पद २३क) — पवित्र आत्मा सुरक्षा निक्षेप (अन्तिम भुक्तानीको ग्यारेन्टी) र पहिलो फल हो ।

(२) हामी हाम्रो (पद २३) (२ कोरिन्थी ५:२) मा कराउँछौं—हाम्रो कमजोर शरीर, हाम्रो पतन भएको स्वभावको लागि विलाप गाउँछौं ।

(३) हामी पुत्रको रूपमा धर्मपुत्र ग्रहणको लागि पनि पर्वन्छौं, शरीरको छुटकारा (पद २३ख) (फिलिप्पी ३:२१) ।

(४) किनकि हामी आशाद्वारा बचाइएका छौं (पद २४क) — शरीर नाश भएको छैन, तर शरीर छुटकारा पाएको छ ।

यो समाप्त भयो (ऐतिहासिक तथ्यहरू) को घोषणामा आधारित एक निश्चित आशा, अस्पष्ट इच्छा ।

(५) हामी धैर्यपूर्वक पर्वनेछौं । (पद २५) — पहिलै नै भएको र अङ्गै नभएको बीचको अवधिमा ।

हामीले पवित्र आत्मामा जोसपूर्ण ढढताका साथ पर्वनुपर्छ, चिसो, जबरजस्ती सहनशीलताका साथ होइन ।

४) पवित्र आत्माको सहायता (रोमी ८:२६-२७)

(१) पवित्र आत्माले हाम्रो दुर्बलतालाई मदत गर्नुहुन्छ (पद २६क) ।

(२) उहाँले शब्दहरूमा व्यक्त गर्न नसकिने चिक्कारलाई मदत गर्नुहुन्छ — यो मौखिक रूपमा व्यक्त गर्न सकिंदैन भनेर होइन, तर यो त्यस्तो कुरा हो जुन पूर्ण रूपमा व्यक्त गर्न सकिंदैन ।

(क) सृष्टिको सुस्केरा (पद २२), (ख) परमेश्वरका सन्तानहरूको सुस्केरा (पद २३), (ग) पवित्र आत्माको सुस्केरा (पद २६) ।

(३) प्रार्थनाको जवाफ (पद २७) — प्रार्थनामा संलग्न तीन व्यक्तिहरू ।

(क) हामी आफै — हाम्रो कमजोरीको कारणले गर्दा हामीलाई के प्रार्थना गर्ने थाहा छैन ।

(ख) पवित्र आत्मा — पवित्र आत्माले हाम्रो लागि (हामी मार्फत) मौन सुस्केरा हालेर मध्यस्थता गरेर हामीलाई मदत गर्नुहुन्छ ।

(ग) परमेश्वर पिता — उहाँले हाम्रो हृदय खोज्नुहुन्छ, पवित्र आत्माका विचारहरू जान्नुहुन्छ, र प्रतिक्रिया दिनुहुन्छ ।

हाम्रो कमजोरीमा पवित्र आत्माले हामीलाई सहायता गर्नुहुन्छ । हाम्रो लागि प्रार्थना गर्नुहोस्, परमेश्वरको इच्छाअनुसार प्रार्थना गर्नुहोस् र उत्तर पाउनुहोस् ।

प्रश्न—कसको प्रार्थनाको जवाफ दिइनेछ? मेरो प्रार्थना? / पवित्र आत्माको सुस्केरा हाले प्रार्थना?

के हामी भन्न सक्छौं कि पवित्र आत्माले प्रार्थना नगर्ने व्यक्तिको लागि प्रार्थना गर्नुहुन्छ?

३. परमेश्वरको अटुट प्रेम (पद २८-३१)

पावलले परमेश्वरको अटुट प्रेम (सत्य) लाई तीन भिन्न दृष्टिकोणबाट बारम्बार घोषणा गर्दैन् ।

(१) पाँच स्थिर विश्वासीहरू (पद २८) ।

(२) अनन्तकालदेखि अनन्तसम्म मुक्तिको पाँच चरणीय क्रमिक योजना (२९-३०) — अटुट सुनौलो श्रद्धला ।

(३) उत्तर दिन नसकिने ५ प्रश्नहरू (३१-३१) सोध्नुहोस् ।

१) पाँच स्थिर विश्वासीहरू (पद २८) ।

(१) हामीलाई थाहा छ — हामी कमजोर छौं, तर हामी स्वीकार गाउँछ कि हामीलाई के थाहा छ, त्यो थाहा छ र हामीलाई के थाहा छैन, त्यो थाहा छैन । निश्चितता = जान्नु > विश्वास ।

(२) हामी जान्दछौं कि हामी परमेश्वरलाई प्रेम गाउँछौं ।

(३) हामीलाई परमेश्वरको उद्देश्यअनुसार बोलाइएको हो भनेर हामीलाई थाहा छ ।

(४) सबै कुराहरू राम्रोको लागि मिलेर काम गर्दैन् भन्ने कुरा जान्नुहोस् । (उत्पत्ति ५०:२०) (यर्मिया २९:११) ।

(५) यी सबै कुराहरूमा परमेश्वर काम गर्दै हुनुहुन्छ भन्ने कुरा जान्नुहोस् । (प्रस्थान ३४:४-६) (यूहन्ना १:१४) ।

- २) अनन्तता: अनन्तकालसम्म मुक्तिको पाँच चरणीय क्रमिक योजना (पद २९-३०) — अटुट सुनौलो शङ्खला ।
- (१) जसलाई परमेश्वरले भविष्यवाणी गर्नुभयो (पद २९) (व्यवस्था ७:७-८) (एफिसी १:४-५) ।
  - (२) पूर्वनिर्धारित व्यक्तिहरू (पद २९) (एफिसी १:९) (यूहन्ना ६:४४) (यूहन्ना ५:४०) ।
- येशूले परमेश्वरको पूर्ण सार्वभौमिकता, पूर्वनिर्धारितताको कुरा गर्नुहुन्छ भने साथसाथै मानवीय जिम्मेवारीमा जोड दिनुहुन्छ । उहाँ उपस्थित हुनुहुन्छ । हामी यी दुइलाई मिलान गर्न सक्दैनौं; यी दुवै सत्य हुन् ।
- (क) उहाँको पुत्रको स्वरूप हुन (फिलिप्पी ३:२१) ।
  - (ख) धैरै भाइहरूमध्ये उहाँलाई जेठो बनाउन (हिन्दू २:११, १७) ।
- (३) जसलाई बोलाइएको छ (पद ३०क) — जसलाई यसरी बोलाइएको छ, तिनीहरू उहाँको इच्छाअनुसार बोलाइएको छ (पद २८) ।
- (४) धर्मी ठहरिएकाहरू (पद ३० बाट) (२ कोरिन्थी ५:२९) ।
- (५) जसले महिमा गर्नुभयो (पद ३०ख) — भविष्यसूचक भूतकाल ।
- ३) पाँच अनुत्तरित प्रश्नहरू (पद ३१-३९) (रोमी ६:२ ६:१५, ७:७) ।
- (१) यदि परमेश्वर हाम्रो पक्षमा हुनुहुन्छ भने, हाम्रो विरुद्धमा को हुन सक्छ? (पद ३१)?
- हाम्रो (मेरो) विरुद्ध को हुन सक्छ? यदि तपाईंले प्रश्न सोध्नुभयो भने, धैरै शत्रुहरू उठ्नेछन् ।
- पुरानो नियममा, सबैभन्दा डरलागदो शब्दहरू हुन्: 'म तिम्रो विरुद्धमा छु, परमप्रभु घोषणा गर्नुहुन्छ' (नहूम २:१३) (इजकिएल ५:८) ।
- (२) उहाँले आफ्नो पुत्रसँगै हामीलाई सबै थोक कसरी दिनुहुनेछैन र? (३२) ।
  - (३) परमेश्वरका चुनिएका जनहरू विरुद्ध कसले कुनै आरोप लगाउनेछ? (३३)
- हामीलाई कसले मुद्दा हाल्छ? यदि तपाईंले प्रश्न सोध्नुभयो भने, असंख्य मुद्दा दायर हुनेछन् । (यशैया ५०:८-९) (प्रकाश १२:१०) ।
- (४) कसले दोषी ठहराउने? (३४) (रोमी ८:१) — हाम्रो हृदय, व्यवस्था, शैतान, मेरो विगतको जीवन, यी सबै दण्डहरू येशू ख्रीष्टको कारणले असफल हुन्छन् ।
- (क) येशू हाम्रो लागि मर्नुभयो (गलाती ३:१३) ।
  - (ख) येशू फेरि बौरी उठ्नुभयो (१ कोरिन्थी १५:१४) ।
  - (ग) येशू परमेश्वरको दाहिने हातमा बस्नुहुन्छ — मुक्तिको कामको समाप्ति, विजय — पापमाथि विजयको घोषणा गर्दै ।
  - (घ) येशूले परमेश्वरको दाहिने हातमा मध्यस्थता गर्नुहुन्छ । (१ यूहन्ना २:१)
- कसले निन्दा गर्नेछ? (रोमी ८:१) (हिन्दू १२:५-११)
- (५) हामीलाई ख्रीष्टको प्रेमबाट कसले अलग गर्नेछ? (पद ३५क) के हामीलाई ख्रीष्टको प्रेमबाट अलग गर्न सक्ने कुनै कुरा छ? प्रश्नहरू सोध्नुहोस् र संसारभरि हेर्नुहोस् ।
- (क) सात सम्भावना:
- *-१. सङ्कष्ट, दुःख, सतावट, अनिकाल, नग्रता, खतरा, तरवार (२ कोरिन्थी ११:२३) (हिन्दू १:३५-३९)
  - *-२. यी सबै कुराहरूमा उहाँ विजयी हुनुहुन्यो, हामीलाई प्रेम गर्नुहुनेको कारणले (पद ३७) ।
  - *-३ यो (२८) बाट सुरु हुन्छ र—म विश्वस्त छु (पद ३८) मा समाप्त हुन्छ ।
- यो एउटा पूर्ण काल हो । यसको अर्थ हो, 'म विश्वस्त भएको छु र अझै पनि विश्वस्त छु ।'
- (ख) परमेश्वरको प्रेमलाई काट्न सक्ने १० सम्भावित परिस्थितिहरू (४ जोडी र २ समूहमा) उल्लेख गर्नुहोस् ।
- *-१. मृत्यु र जीवन
  - *-२. स्वर्गदूतहरू र शक्तिहरू
  - *-३. वर्तमान वा भविष्यको मिति
  - *-४. क्षमता
  - *-५. उचाइ वा गहिराइ वा
  - *-६. कुनै पनि अन्य प्राणीले आफ्नो सूची व्यापक छ र यसले पछाडि केही पनि छोड्दैन भन्ने निष्कर्ष निकाल्छ ।
- परमेश्वरको यो प्रेम क्रूसमा प्रकट भयो (५:८, ८:२३, ३७), पवित्र आत्माले हाम्रो हृदयमा परमेश्वरको प्रेम खन्याउनुभयो (५:५), र हाम्रो हृदयमा प्रतिक्रियाशील प्रेम ल्याउनुभयो (रोमी ८:२८), र अझै पनि परमेश्वरको दाहिने हातमा मध्यस्थता गर्दै हुनुहुन्छ (८:३४) । उहाँले हामीलाई अटुट प्रेमले समातुहुन्छ (रोमी ८:३५, ८:३९) ।
- यो सन्तहरूको दृढताको सिद्धान्त होइन, तर सन्तहरूको लागि परमेश्वरको दृढताको सिद्धान्त हो ।

(୧)

(୨)

(୩)

(୪)

(୫)

(୬)

(୭)

(୮)

(୯)

(୧୦)

(କ)

(ଖ)

(ଗ)

(ଘ)

(ଡ୍)

(ଚ)

(ଛ)

(ଜ)

(ଝକ)

(ଝା)

(ଟ)

(ଠ)

परमेश्वरको सुसमाचार र पावलको जोस
रोमीको पुस्तक — भाग दुई
(व्याख्यात्मक अध्ययन)

भाग ४: परमेश्वरको योजना

अध्याय १२: इस्लाएलको पतन (९:१-३३) — रोमी अध्याय ९: को चार प्रश्नहरू:

(१) के परमेश्वरको वचन रद्द भएको छ? (पद ६ख) (२) के परमेश्वरमा अन्याय छ? (पद १४) (३) परमेश्वरले कसरी नाश गर्न सक्नुहुन्छ? (पद १९) (४) त्यसो भए हामी के भन्ने त? (पद ३०)

अध्याय ९-११ दुवैले अध्याय ३ को सुरुमा व्यक्तिगत विवरणहरू दिन्छन्।

इस्लाएलका मानिसहरूको लागि उनको कष्ट (९:१), उनीहरूको मुक्तिको लागि प्रार्थना गर्ने उनको इच्छा (१०:१), तिनीहरूलाई त्यागिएको छैन भन्ने आश्वासनको व्यक्तिगत कथन (११:१-२)।

अध्याय ९ मा, पावलले इस्लाएलको अविश्वासबाट आफू दुःखी भएको स्वीकार गर्दछन् (१-३) र आठ अद्वितीय विशेषाधिकारहरू भएका परमेश्वरका मानिसहरूले कसरी मसीहलाई अस्वीकार गर्न सक्ये भनेर आफैलाई सोंध्दा आफ्नो भ्रम लुकाउन सक्दैनन् (४-५)। हामी तिनीहरूको धर्मत्यागलाई कसरी व्याख्या गर्न सक्छौं? रोमी ९: अध्यायमा ४ प्रश्न र उत्तरहरू।

१. पावलको ठूलो चिन्ता र पीडा

१) पावलका तीन शक्तिशाली दाबीहरू (९:१-३) (प्रस्थान ३२:३२)

(१) म ख्रीष्टमा सत्य बोल्छु, र (२) म झूट बोल्दिनँ।

(३) मेरो अन्तस्करणले पवित्र आत्मामा मसित गवाही दिन्छ।

२) इस्लाएलका अद्वितीय आठ विशेषाधिकारहरू (पदहरू ४-५)

(१) ग्रहण (प्रस्थान ४:२) (होशे ११:१) (२) महिमा (प्रस्थान २४:१६-१७) (प्रस्थान ४०:३४) (३) करारहरू — करारको सन्दूक।

अब्राहामको करार (उत्पत्ति १५), मोशाको करार (प्रस्थान २० — दश आज्ञा प्रस्थान २४:८), दाऊदको करार (२ शमूएल ७)। (४) व्यवस्था स्थापना गर्ने (५) (६) उपासना (बासस्थान, मन्दिर, बलिदान) र प्रतिज्ञाहरू (६) तिनीहरूका पुर्खाहरू पनि हुन्—अब्राहामका परमेश्वर, इस्लाहकका परमेश्वर, याकूबका परमेश्वरः (प्रस्थान ३:६) (प्रस्थान ३:१५) (प्रस्थान ४:५) (८) शरीरअनुसार, ख्रीष्ट तिनीहरूबाट आउनुभयो — मत्तीको वंशावली (मत्ती १:१), लूकाको वंशावली (३:३८)।

इस्लाएलले मसीह आउँदा उहाँलाई स्वागत र ग्रहण गर्ने अपेक्षा गरिएको थियो, तर यसको सट्टामा, तिनीहरूले उहाँलाई मारे।

२. पावलका चार प्रश्न र उत्तरहरू

१) के परमेश्वरको वचन बेकार भएको छ? (पद ६क, ६-१३) — इस्लाएलले विश्वास गर्दैन।

यो होइन कि परमेश्वरको वचन रद्द गरिएको छ, तर वचनमा सधैं दुई इस्लाएलहरू छन्।

त्यहाँ शारीरिक इस्लाएल र आत्मिक इस्लाएल छन् (पद ६ख)।

रोमी २:२८-२९ ले शरीरमा खतना गरिएकाहरू र आत्माद्वारा हृदयमा खतना गरिएकाहरू बीच भिन्नता छुट्ट्याउँछ।

(१) अब्राहामका सन्तानहरूमध्ये प्रतिज्ञाको सन्तान इसहाक (साराई) र शरीरको सन्तान इस्लाएल (राहेल) छन् (७-९)

(उत्पत्ति १८:१०, १४) (उत्पत्ति २१:१२)

(२) इस्लाहकका छोराहरू याकूब र एसाव थिए। (पद १०-१३)।

*- तुलना: के पद ६ को शब्द रद्द (ढलेको) भएको छ? पद ११: यसलाई स्थिर बनाउन।

(क) (रोमी ९:१२) — (उत्पत्ति २५:२३) (मत्ती २०:२६)

(ख) (रोमी ९:१३) — (मलाकी १:२-३)

*- यहाँ मानव जिम्मेवारी र परमेश्वरको पूर्ण सार्वभौमिकता मिश्रित छन्। (उत्पत्ति २५:२९) (हिन्दू १२:१६-१७)

चुनावको सिद्धान्तलाई केही हदसम्म रहस्यमय छोड्नु बुद्धिमानी हुन्छ (यूहन्ना १५:१६, यूहन्ना १७:६)।

२) के परमेश्वरमा अन्याय छ? (पद १४-१८) — परमेश्वरको सार्वभौम छनौट।

(१) यदि परमेश्वरको इच्छा कसैलाई प्रेम गर्ने र कसैलाई घृणा गर्ने हो भने, के त्यो अन्यायपूर्ण होइन र? ज्वलन्त?

(२) पावलको जवाफ: “त्यो हुन सक्दैन।” “यो न्यायको कुरा होइन, तर दयाको कुरा हो” (पद १५) — (प्रस्थान ३३:१९)।

(३) *-बाइबलीय सिद्धान्त; परमेश्वरका वचनहरू र बाइबलका वचनहरू एउटै हुन् (पद १७) — (प्रस्थान ९:१६)।

(४) परमेश्वरले फारोलाई कठोर तुल्याउनु एउटा न्यायिक कार्य थियो, जसले गर्दा तिनलाई आफ्नो कठोरतातर्फ जान दिइयो।

रोमी १:२४, २६, २८ मा परमेश्वरको क्रोधले भ्रष्ट व्यक्तिलाई त्यागेको छ।

फारोको कठोरताबारे हामी कसरी व्याख्या गर्न सक्छौं? (प्रस्थान ४:२१, ७:३, ७:१३, ७:२२, ८:१९, ९:३४, १०:२०)

३) परमेश्वरले कसरी दोष पत्ता लगाउन सक्नुहुन्छ? (पद १९)

मुक्ति पूर्णतया परमेश्वरको इच्छा अनुसार हो र उहाँको इच्छाको विरुद्ध हुन सक्दैन भन्ने प्रश्नहरू उठ्छन् (१९)

(१) परमेश्वरले कसरी गल्ती भेट्टाउन सक्नुहुन्छ?

(२) उहाँको इच्छाको प्रतिरोध कसले गर्न सक्छ?

पावलले तीन तरिकाले जवाफ दिन्छन्।

(क) परमेश्वरसँग माटोका भाँडाहरू बनाउने कुमालेको जस्तो अधिकार छ (पद २०-२१)।

हे मानिस, परमेश्वरलाई प्रश्न गर्ने तिमी को हौ? सृष्टिकर्ता विरुद्ध सृष्टि (पद २०) — (यशैया २९:१६, यशैया ४५:९)।

प्रश्न सोधेहरूलाई गम्भीरतापर्वक होइन, तर प्रश्नको विरुद्धमा लड्नेहरूलाई निन्दा गर्नुहोस्। हाम्रो मनोवृत्ति अय्यूबको जस्तै हुनुपर्छ। (अय्यूब ३१:३५) विरुद्ध (अय्यूब ४०:४) (अय्यूब ४२:३, ४२:६) होटजीः यहाँ परमेश्वरको सार्वभौमिकता छ, सष्टिकर्ताको रूपमा होइन, तर नैतिक शासकको रूपमा। (ख) परमेश्वर आफुलाई जस्तो हुनुहुन्छ त्यस्तै प्रकट गर्नुहुन्छ (पद २२-२३)। पद २२ र २३ः दुवै पदहरूमा साझा शब्द ‘जानकारी गराउनु’ क्रियापद हो। परमेश्वरको क्रोध र दया परमेश्वरको चरित्र र प्रकृतिसँग पूर्ण मेल खान्छ। (ग) परमेश्वरले बाइबलमा यी कुराहरूको भविष्यवाणी गर्नुभयो (पद २४-२९) पावलले यहूदीहरूलाई मात्र होइन, तर बोलाइएका गैर-यहूदीहरूलाई पनि समावेश गर्नेछन्। (पद २४)। (रोमी ९:२५) उद्धृत (होशे २:२३) (रोमी ९:२६) र (होशे १:१०)। पत्रुसले होशेको भविष्यवाणी गैर-यहूदीहरूलाई पनि लागू गर्नेछन् (१ पत्रुस २:१०)। (रोमी ९:२७) उद्धरण (यशैया १०:२२-२३), (रोमी ९:२८) उद्धृत (यशैया १:९), परमेश्वरको नयाँ समुदाय होशेको भविष्यवाणी हो, जब गैर-यहूदीहरू आउनेछन् र परमेश्वरका मानिसहरू हुनेछन्। यशैयाले भविष्यवाणी गरेझैं बाँकी रहेका यहूदीहरू मात्र परमेश्वरका जनहरू हुनेछन्। येशूले यस अवस्थाको बारेमा बताउनुभयो। (मत्ती ८:११-१२)

४) त्यसोभए हामी के भन्न सक्छौं त? (पद ३०-३३) — पद १४ को पुनरावृत्ति आफैलाई सोध्नुहोस्

(१) पावलको जवाफ (३०-३१) (क) गैर-यहूदीहरूले विश्वासबाट आउने धार्मिकता प्राप्त गरेका छन् (पद ३०) (ख) यहूदीहरूले धार्मिकताको व्यवस्था पालना गरे, तर व्यवस्थासम्म पुगेनन् (३१)। (२) यो कसरी सम्भव भयो? (३२) विश्वासमा भर नपरी काममा भरोसा गर्नु = प्रहार गरिने ढुङ्गामा प्रहार गर्नु (३२)। (३) अन्तिम निष्कर्ष बाइबलको वचन हो। (रोमी ९:३३) उद्धरणहरू (यशैया ८:१४, २८:१६) *यो ढुङ्गा येशू ख्रीष्ट हुनुहुन्छ। येशूले भजनसंग्रह ११८ आफैमा लागू गर्नुभयो (भजनसंग्रह ११८:२२) = (मर्कूस १२:१०-११) सन्दर्भ (१ पत्रुस २:७, १ कोरिन्थी ३:११) परमेश्वरले बसाल्नुभएको चट्टानसँग सबैजना कसरी सम्बन्धित छन्?

अध्याय १३: इसाएलको गलती (१०:१-२१)

अध्याय ९ ले छनौटमा परमेश्वरको इच्छालाई जोड दिन्छ। अध्याय १० ले मानव तत्वलाई जोड दिन्छ, यसले सुसमाचार बुझ्ने (पद ५ १३), सुसमाचार घोषणा गर्ने (पद १४-१५), र विश्वासका साथ प्रतिक्रिया दिने (पद १६-२१) कुरामा जोड दिन्छ।

अध्याय १० ले अध्याय ९ मा इसाएलको विगतको अविश्वासको विवरणबाट ध्यान केन्द्रित गर्दछ कि तिनीहरूले अझै पनि सुसमाचार सुन्नेछन् र विश्वास गर्नेछन्। अध्याय ११ ले भविष्यको लागि यो दृष्टिकोणको बारेमा विस्तृत रूपमा वर्णन गर्नेछ।

१. परमेश्वरको धार्मिकताको बारेमा इसाएलको अज्ञानता (पद १-४)

रोमी ९ अध्याय जस्तै, अध्याय १० पावलको व्यक्तिगत इच्छाबाट सुरु हुन्छ। (रोमी १०:१)

१) ज्ञान बिनाको धार्मिक जोस (कटूरता) (पद २-३)

(१) इसाएलको धार्मिक लग्नशीलता र जोस। (२) पावलको जोस। (गलाती १:१३) (फिलिप्पी ३:६) (प्रेरित २२:३) (३) कटूरता (पद ३); दुई नकारात्मक वाक्य र एउटा सकारात्मक वाक्य। (४) परमेश्वरको धार्मिकता (पद ४), ‘परमेश्वरको धार्मिकता प्राप्त गर्ने पहिलो चरण भनेको मेरो आफ्नै धार्मिकता त्याग्नु हो।’— क्याल्मिन। (क) व्यवस्थाको अन्त्य = निष्कर्ष = पूर्ति = पूरा। हामी व्यवस्थाको अधीनमा छैनौं, तर अनुग्रहको अधीनमा छौं (रोमी ६:१, ६:१५) (कलस्सी २:१४)

२) धार्मिकताको दुई बाटो (पद ५-१३)

(१) व्यवस्थाद्वारा धार्मिकता गर्नेहरू (५) (लेवी १८:५, गलाती ३:१२) कसैले पनि सबै नियमहरू पालन गर्दैन (गलाती ३:१०-१४, रोमी ८:३)। (२) विश्वासद्वारा धार्मिकता प्राप्त गर्नेहरू (६-१०)

(क) स्रीष्ट पहिले नै आउनुभएको छ, मर्नुभएको छ, र बौरी उठ्नुभएको छ, र हामी उहाँको पहुँचमा हुनुहुन्छ (६-७)।

(ख) हृदय र मुखः भित्री विश्वास र बाहिरी स्वीकारोक्ति अनिवार्य रूपमा संयुक्त हुन्छन् (८-९)।

*-सहमति संहिताकरण; “धार्मिकताको निमिति” र “मुक्तिको निमिति” मा कुनै भिन्नता छैन।

पदको दोस्रो पङ्क्तिले पहिलो पङ्क्तिको विचारलाई विभिन्न शब्दहरूको साथ दोहोच्याउँदछ।

दोस्रो पङ्क्तिले पहिलो पङ्क्तिको अर्थ दोहोच्याउँछ वा बलियो बनाउँछ।

आकाशले परमेश्वरको महिमाको घोषणा गर्छ, आकाशले उहाँको हातको काम देखाउँछ (भजनसंग्रह १९:१)।

*- प्रश्न; के व्यवस्था ३०:११-१४ लाई पावलले ठीकसँग उद्धृत गरेका छन्?

‘तिमीले यो गर्न सक्छौं’ (व्यवस्था ३०:१४) भन्ने वाक्यांशलाई ‘विश्वासको वचन’ (रोमी १०:८) को रूपमा उद्धृत गरिएको छ।

पुरानो नियमको व्याख्या गर्ने सिद्धान्तहरू:

(३) पुरानो नियमले परमेश्वरको धार्मिकताको मार्गको गवाही दिन्छ (पद ११-१३)

(क) (रोमी १०:११) मा उद्धृत गरिएको छ (यशैया २८:१६); रोमी ९:३३, र यहाँ दोस्रो उद्धरण।

(ख) (रोमी १०:१२) त्यहाँ कुनै भेदभाव छैन।

(ग) (रोमी १०:१३) उद्धरण (योएल २:३१)। (प्रेरित २:२१)

((४) सारांशमा भन्नुपर्दा, उद्धारको लागि के आवश्यक छ?

- (१) देहधारण — क्रूसमा मृत्यु र पुनरुत्थानको नजिक पुग्र सक्ने ऐतिहासिक स्रीष्ट (पद ६-७)
- (२) येशू स्रीष्टको घोषणा गर्ने प्रेरितहरूको सुसमाचार — विश्वासको वचन (पद ८)
- (३) श्रोता — हृदयले विश्वास गर्ने र मुखले स्वीकार गर्ने र प्रभुको नाम पुकार्ने सरल विश्वास (पद ९-१३)
- (४) स्रीष्टको प्रचार गर्ने र मानिसहरूलाई उहाँमा विश्वास गर्ने आग्रह गर्ने प्रचारकहरू (पद १४-१५)

३) सुसमाचार प्रचारको आवश्यकता (पद १४-१५)

रोमी १०:१३ परमप्रभुको नाउँ पुकार्ने होकले उद्धार पाउनेछ ।

(१) (रोमी १०:१४) त्यसोभए तिनीहरूले कसरी उहाँलाई पुकार्नेछन् जसमाथि तिनीहरूले विश्वास गरेका छैनन्?

(२) अनि तिनीहरूले उहाँमा कसरी विश्वास गर्नेछन् जसको बारेमा तिनीहरूले सुनेका छैनन्?

(३) अनि प्रचारकबिना तिनीहरूले कसरी सुन्नछन्?

(४) (रोमी १०:१५) अनि नपठाएसम्म तिनीहरूले कसरी प्रचार गर्नेछन्? (यशैया ५२:७ उद्धृत गर्दै)

पावलले प्रयोग गरेका छवटा क्रियापदलाई उल्टायौं भने तिनको तर्कको मूल मर्म बुझ्न सक्छौँ: स्रीष्टले सन्देशवाहक पठाउनुहुन्छ—सन्देशवाहकहरूले प्रचार गर्नेछन्—मानिसहरूले सुन्नेछन्—जसले विश्वास गर्नेहरूले बोलाउँछन्—जसले बोलाउँछन् तिनीहरूले मुक्ति पाउँछन्।

४) इसाएलले विश्वास नर्गुन्को कारण (पद १६-२१)

पावललाई गैर-यहूदी र यहूदी दुवैलाई सुसमाचार प्रचार गर्न पठाइएको थियो (प्रेरित ९:१५)। यद्यपि, सुसमाचार सुन्न इसाएलीहरूले यसलाई पालन गरेनन् (पद १६)। पावलले यशैया (१६) मार्फत आफ्ना भावनाहरू बताउँछन्।

(१) प्रश्न (पद १६); यशैयाले भने, “प्रभु, हाम्रो समाचार कसले विश्वास गरेको छ?

(२) उत्तर (पद १७); पद १४-१५ मा भएका छ वटा चरणहरूलाई तीन चरणमा घटाइएको छ। विश्वास — सुनुवाइ — स्रीष्टको वचन। त्यसो भए इसाएलीहरूले किन विश्वास गरेनन्?

यस अलमल्लमा पार्ने प्रश्नको जवाफमा, पावलले दुई सम्भावित उत्तरहरू प्रस्तुत गर्नेछन्, जसलाई उनी खारेज गर्नेछन् (पद १८-१९), र त्यसपछि आफ्नै व्याख्या प्रस्तुत गर्नेछन् (पद २०-२१)।

(३) त्यहाँ सम्भावित उत्तर छ, तर यसलाई असम्भव वा अमान्य भनेर खारेज गरिएको छ (पद १८-१९)।

(क) (पद १८): “के तिनीहरूले सुनेनन्?” पावलले प्रमाणको रूपमा भजनसंग्रह १९:४ लाई उद्धृत गर्नेछन् (कलस्सी १:६, १:२३, रोमी १:८, रोमी १५:१९)।

(ख) (पद १९ को पहिलो भाग): “के इसाएलले बुझेन?” पावलले व्यवस्था ३२:२१ उद्धृत गर्दै आफ्नो अडान स्पष्ट पार्नेछन्।

मूर्ख मानिसहरू (रोमी १०:१९) र मूर्ख राष्ट्र (व्यवस्था ३२:२१) को हुन्? रोमी १:२५-२६ (होशो २:२३/१ पत्रुस २:१०)।

परमेश्वरले गैर-यहूदीहरूलाई आशिष् दिनुहुन्छ, जसले गर्दा इसाएल ईर्ष्यालु र क्रोधित बन्छ।

(४) बेवास्ता गर्न नसकिने उत्तर; तर इसाएल जिद्दी छ। — पावलको व्याख्या (२०-२१)

(क) आफ्नो धार्मिकता स्थापित गर्ने प्रयासमा तिनीहरूको जिद्दीको कारणले गर्दा इसाएलले ठेस खानुपर्ने ढुङ्गामा ठोक्किन्छ (रोमी १:३२, रोमी १०:३)।

(ख) इसाएलको जिद्दीपन प्रमाणित गर्न पावलले (यशैया ६५:१-२ र रोमी १०:२०-२१) उद्धृत गर्नेछन्।

(ग) गैर-यहूदी र यहूदीहरूप्रति परमेश्वरको काम र मनोवृत्ति ठीक विपरीत छ।

रोमी १०:२० (यशैया ६५:१) कसलाई सम्बोधन गरिएको छ?

रोमी १०:२१ (यशैया ६५:२) कसलाई सम्बोधन गरिएको छ?

रोमी ९ र १० लाई संक्षेपमा भन्नुपर्दा; अध्याय ९ मा, इसाएलको अविश्वासलाई परमेश्वरको चुनावअनुसार उहाँको इच्छालाई श्रेय दिइएको छ। यसकारण, इसाएलमा केही मात्र बाँकी रहे। तर अध्याय १० मा, यसलाई इसाएलको अनाज्ञाकारितातिर फर्काइएको छ। इसाएलको पतन हुनु तिनीहरूको गलती हो। ईश्वरीय सार्वभौमिकता र मानवीय जिम्मेवारी बीचको विरोधाभास अझौं पनि रहस्य नै छ।

अध्याय १४: इसाएलको भविष्य ११:१-३२

पावलले अब इसाएलको अनाज्ञाकारिताको बारेमा दुई प्रश्न सोच्छन् र आफ्नै शक्तिशाली जवाफ दिन्छन्।

प्रश्न १. (रोमी ११:१) त्यसैले म सोध्छु, के परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नुभएको छ? त्यो सम्भव हुन सक्दैन।

प्रश्न २. (रोमी ११:११) त्यसैले म सोध्छु, के तिनीहरूले ठेस खाए जसले गर्दा तिनीहरू लडे? त्यो सम्भव हुन सक्दैन।

१. प्रश्न १ को उत्तर; वर्तमान अवस्था (पद १-१०)

(१) व्यक्तिगत गवाही (पद १): उहाँले आफूलाई पनि त्याग्नुभएन, एक सतावट दिने व्यक्ति, जसले आफ्नो सम्पूर्ण शक्तिले परमेश्वरको विरोध गन्यो।

२) ईश्वरशास्त्रय प्रमाण (पद २): परमेश्वरले पहिले नै चिन्नुभएका मानिसहरू करारका मानिसहरू हुन्, र उहाँको पूर्वनिर्धारित प्रेम र छनौटको इच्छा (रोमी ८:२९)।

३) बाइबलीय गवाही (पद २५-४) — एलियाको युग (रोमी ११:३ ले १ राजा १९:१० उद्धृत गरे) (रोमी ११:४ ले १ राजा १९:१८ उद्धृत गरे)। एलियाको समयदेखि नै त्यहाँ वफादार अवशेषहरू रहेका छन्।

४) समकालीन प्रमाण (पद ५-६) (प्रेरित २:४१, २:४७) (प्रेरित ६:७) (प्रेरित २०:२१)

५) आवेदन: त्यसो भए के त? (पद ७)। तपाईं यी चार तथ्यहरूलाई आफ्नो समयमा कसरी लागू गर्नुहुन्छ?

अनुग्रहद्वारा छानिएकाहरू मात्र बचाइए (पद ५), र बाँकी सबै मूर्ख (जिद्दी, हठी) थिए।

(१) रोमी ११:८ ले (यशैया २९:१०) र (व्यवस्था २९:४) लाई उद्धृत गर्दछ।

(२) रोमी ११:९-१० उद्धरण (भजनसंग्रह ६१:२२-२३)

निष्कर्ष; अहिलेको अवस्था के छ भने चुनिएका बाँकी मानिसहरूले विश्वास गरेका छन् र अरुहरू कठोर भएका छन्।

२. भविष्यको सम्भावना (पद ११-३१) भविष्यबारे के भन्न सकिन्छ? प्रश्न २ को उत्तर

१) आशीर्वादको शृङ्खला (पद ११-१६) — पाठमा बारम्बार देखिने तीन वटा औंठीहरूको शृङ्खला।

(१) सामान्य सिद्धान्तहरू (पद ११-१२)

(क) इसाएलको पतन हुँदा गैर-यहूदीहरूले उद्धार पाइसकेका थिए।

(ख) गैर-यहूदीहरूको मुक्तिले इसाएलीहरूलाई डाह गर्न उत्प्रेरित गर्छ, ताकि तिनीहरू पुनर्स्थापित हुन सकून् वा पूरा हुन सकून्,

(ग) इसाएलको पूर्णताले संसारमा अझ धेरै सम्पन्नता ल्याउनेछ।

(१) पहिले नै भइसकेको छ। यसले (२) र (३) निरन्तर हुनको लागि एक विश्वस्त आधार बनाउँछ।

(२) पावलको मिसनरी कार्यको बारेमा बोल्दै (पद १३-१६)।

*-१. पावलले प्रेरितहरूको प्रेरितमा चारवटा घटनाहरू उल्लेख गर्दछन् जहाँ गैर-यहूदीहरूले सुसमाचार स्वीकार गरे, किनभने यहूदीहरूले यसलाई अस्वीकार गरे।

(क) पहिलो मिसनरी यात्रा—पिसिडियन एन्टिओकका यहूदीहरूलाई इन्कार गर्नु; प्रेरित १३:४६

(ख) दोस्रो मिसनरी यात्रा — कोरिन्थी (प्रेरित १८:६)

(ग) एफिससको तेस्रो मिसनरी यात्रा—(प्रेरित १९:८-९)

(घ) रोममा—(प्रेरित २८:२८)

*-२. बलिदानको विधिले इसाएलको भविष्य सुनिश्चित गर्दछ (१६)।

(क) पहिलो पाकेको अन्न (बाँकी रहेकाहरूले विश्वास गर्दछन्) पवित्र छ, त्यसैले रोटी (इसाएलका सन्तानहरू) पनि पवित्र छ। (ख) जरा (यहूदी पितृसत्तात्मक करार) पवित्र भएकोले, हाँगाहरू (इसाएलका सन्तानहरू) पनि पवित्र छन्। (१ कोरिन्थी १५:२०, २३)

२) जैतुनको रूखको दृष्टान्त (पद १७-२४) — जैतुनको रूख र दाखको बोट इसाएलका प्रतीक हुन् (यर्मिया ११:१६, होशो १४:६, भजनसंग्रह ८०:८)।

पावलले 'भाँच्ने र कलमी गर्ने' दुई विषयवस्तुहरू मार्फत दृष्टान्तको विकास गर्दछन्।

१. गैर-यहूदीहरूलाई घमण्ड नगर्न चेतावनी (१७-२२)

२. इसाएलका अविश्वासीहरूलाई पुनर्स्थापित गरिने प्रतिज्ञा (२३-२४)

३) परमेश्वरको सार्वभौमिकताको रहस्य (पद २५-३२) — रहस्य सुम्पिइएकाहरूलाई मात्र थाहा हुने रहस्य होइन, तर एउटा प्रकाश हो, जुन अहिले सार्वजनिक गरिएको छ। त्यो हो, ख्रीष्ट स्वयम् (कलस्सी २:२-३)।

(१) इसाएलका कोही-कोही मूर्ख भएका छन् (पद २५). सबै होइन, तर केही-केही।

(२) इसाएलका कोही-कोही गैर-यहूदीहरूको पूर्ण संख्या नआउन्जेल सम्म कठोर भए (पद २५)।

(३) अनि सबै इसाएलीहरूले मुक्ति पाउनेछन् (पद २६क)।

(क) उद्धार पाउने सबै इसाएलीहरू को हुन्? केल्मिनले भने, "मण्डली" (गलाती ६:१६ इसाएल = मण्डली)

अध्याय ९-११ मा इसाएल शब्द १६ पटक प्रयोग गरिएको छ। यस सन्दर्भमा इसाएल को हो?

(ख) सबै इसाएल? यसले इसाएलमा मुक्ति पाउने सम्पूर्ण इसाएललाई बुझाउँछ, सबै।

(ग) तपाईंले मुक्ति पाउनुहुनेछ। यो कस्तो प्रकारको उद्धार हो? (२६-२७)

*-१. (रोमी ११:२६) उद्धृत (यशैया ५९:२०); मुक्तिदाता सियोनमा आउनुहुन्छ = येशूको पहिलो आगमन।

*-२. (रोमी ११:२७) उद्धृत (यशैया २९:९); मेरो करार पूरा भयो = पापहरूको क्षमाको प्रतिज्ञा (यर्मिया ३१:३१, ३३)

सन्दर्भ; 'दुई करार धर्मशास्त्र': परमेश्वरले अब्राहामसँग गर्नुभएको करार अनन्त करार भएकोले, यहूदीहरूले येशूमा विश्वास गर्नु आवश्यक छैन; परमेश्वरले त्यो करार मार्फत यहूदीहरूलाई बचाउनुहुन्छ। अर्थात्, मुक्तिका दुई फरक तरिकाहरू छन्। रोमी ११ यस दुई करार धर्मशास्त्रको स्पष्ट रूपमा विरोध गर्दछ।

*-३. सबै यहूदी र गैर-यहूदीहरूको लागि एउटा मात्र जैतुनको रूख छ।

यदि यहूदीहरू 'अविश्वासमा लागिरहेनन्' भने तिनीहरूलाई 'फेरि कलमी गरिनेछ' (पद २३)।

*-४. दुई करार धर्मशास्त्रले यहूदी र गैर-यहूदी बीचको भिन्नतालाई कायम राख्ने दुर्भाग्यपूर्ण प्रभाव पारेको छ, जुन येशू ख्रीष्टले रद्द गर्नुभयो।

४) सारांश (रोमी ११:११-२७)

(क) आशीर्वादिको शृङ्खला (११-१२)—इस्त्राएलको पतन + गैर-यहूदीहरूको मुक्ति / यहूदी युगको पुनर्स्थापना र पूर्ति / धेरै ठूलो धन (ख) उहाँको आपनै सेवा (पद १३-१६)—इस्त्राएलको त्याग—संसारको मेलमिलाप—इस्त्राएलको स्वीकृति मृतकहरूमाझा जीवन हो। (ग) जैतुनको रूखको दृष्टान्त (१७-२४)—जंगली जैतुनको रूखमा मूल हाँगा भाँचिएको छ/कलमी गरिएको छ/मूल हाँगालाई फेरि कलमी गरिएको छ। जंगली जैतुनको रूख पनि रहनुपर्छ। (घ) परमेश्वरको सार्वभौमिकताको रहस्य (पद २५-३२) इस्त्राएलको आंशिक विकृति—गैर-यहूदीहरूको भरण—सम्पूर्ण इस्त्राएलको मुक्ति।

३. निष्कर्ष (दुई फरक कथन)

निष्कर्षमा, लेरवकले यो आश्वासनको आधार देखाउँछन् कि परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्यागनुहनेछैन (पद १-२) र तिनीहरूलाई पुनर्स्थापित गर्न नसकिने गरी पतन गराउनुहनेछैन (पद ११), वर्तमान वास्तविकतामा पनि जहाँ गैर-यहूदीहरूले विश्वास गर्छन् र यहूदीहरूले अझै पनि अविश्वास गर्छन्। यी आधारहरू के हुन्?

यो परमेश्वरको रोजाइ हो (पद २८-२९) र परमेश्वरको कृपा हो (३०-३२)।

१) परमेश्वरको रोजाइ (२८-२९)

(१) परमेश्वरको छनौटमा कुनै पछुतो छैन (पद २८-२९)

(क) यहूदीहरूको विरोधाभासपूर्ण मूल्यांकन (२८) “शत्रुता,” प्रिय जन।”

* यहूदीहरू सुसमाचारलाई इन्कार गर्छन्, सक्रिय रूपमा यसको विरोध गर्छन्, गैर-यहूदीहरूलाई यो सुन्नबाट रोक्छन्।

उत्पीडन: यस अर्थमा, सुसमाचारको सन्दर्भमा तिनीहरू परमेश्वरका विरोधी र शत्रुहरू हुन्।

* छनौटको सन्दर्भमा, यहूदीहरूले विशेष मानिसहरूको रूपमा परमेश्वरसँग करारमा प्रवेश गरे।

प्रतिज्ञा गरिएका महान पुर्वाहरूका वंशजहरू। इस्त्राएललाई एउटा विशेषाधिकार दिइएको छ (९:४-५)।

(ख) परमेश्वरको बोलावट (२९) (गन्ती २३:१९) इस्त्राएलको पुनर्स्थापनामा विश्वास परमेश्वरको विश्वासयोग्यताको कारणले हो।

२) परमेश्वरको कृपा (३०-३२); किनभने परमेश्वरको कृपा ती मानिसहरूमाथि प्रकट हुन्छ जसले आज्ञा पालन गर्दैनन्।

(१) गैर-यहूदी र इस्त्राएलबीचको तुलना (३०-३१)

(क) गैर-यहूदीहरू र इस्त्राएलीहरू बीचको भिन्नता बनाइँदैछ। (गैर-यहूदी + इस्त्राएल) को अनाज्ञाकारितामा परमेश्वरको दया।

(ख) भिन्नता १; आफ्नो अनाज्ञाकारिताको पश्चात्ताप गर्ने गैर-यहूदीहरूलाई परमेश्वरले पहिले नै दया देखाउनुभएको छ, र इस्त्राएल भविष्य हो।

(ग) भिन्नता २; परमेश्वरले विभिन्न कारणले दया देखाउनुहुन्छ—तिमीहरू (गैर-यहूदीहरूले) ‘इस्त्राएलको अनाज्ञाकारिताको कारणले’ दया पाएका छौ (पद ३०) र तिनीहरूले (इस्त्राएलले) ‘तिमीहरूलाई देखाइएको दयाको कारणले’ दया पाउनेछन् (पद ३१)। म फेरि एक पटक आशीर्वादिको श्रृङ्खला महसुस गर्दूँ।

(घ) कैद — सबै जना (३२);

*-१. कैद (गलाती ३:२२-२३); परमेश्वरको कृपाले तिनलाई त्यस अन्धकारको इयालखानाबाट मुक्त पार्छ, जहाँबाट तिनी उम्कन सक्दैनन्।

*-२. सबैजना; यसले अपवादबिना सबैलाई दिइने दयाभन्दा पनि भेदभावबिना सबैलाई दिइने दयालाई जनाउँछ।

अध्याय १५: बिदाइ (११:३३-३६)

तर्क र बहसको शिखरमा, हामी आराधना र प्रशंसा अर्पण गर्छौं। बाइबल अध्ययनको शिखरमा उपासना र प्रशंसा छन्। उपासना र प्रशंसा बिनाको बाइबल अध्ययन घमण्ड निम्त्याउने बौद्धिक अभ्यास बाहेक अरू केही हुनेछैन। अर्कोतर्फ, बाइबल अध्ययनबिनाको उपासना र प्रशंसाले अज्ञानता निम्त्याउनेछ।

१) पावलले आश्चर्य र प्रशंसाका शब्दहरूबाट सुरु गर्छन्। (पद ३३)।

२) अलंकारिक प्रश्नहरू (३४-३५)

१. प्रभुको मन कसले जानेको छ?

२. उहाँको सल्लाहकार को भएको छ?

३. प्रभुलाई पहिले कसले दिएको छ, ताकि उहाँले तिनीहरूलाई फिर्ता दिनुपर्छ?

४. सबैको जवाफ हो—कोही पनि छैन!

३) ईश्वरशास्त्रय भनाइ (रोमी ११:३६क)

१. सबै कुराहरू उहाँबाट, उहाँमार्फत, र उहाँकहाँ छन्।

२. तीन पूर्वपदहरू:

एक (१८) – «बाट,” “बाहिर” (उत्पत्ति), डिया (१९) – «मार्फत” (अर्थ), ईङ्ग (१८) – «को लागि,” “तिर” (उद्देश्य/गन्तव्य)

३. मानव जीवन कहाँबाट आउँछ? यसको उद्देश्य के हो? यो कहाँ जान्छ?

येशुको स्वीकारोक्तिः “म पिताबाट आएको हुँ र संसारमा आएको छु; अब म संसार छोडेर पिताकहाँ जाँदैछु” (यूहन्ना १६:२८)।

४) अन्तिम प्रशंसा सहितको निष्कर्ष (पद ३६)

महिमा केवल परमेश्वरको मात्र हो।

भाग ५: परमेश्वरको इच्छा (१२:१-१५:१३)।

अध्याय १६: परमेश्वरसँगको सम्बन्ध (रोमी १२:१-२)

१. आत्मिक उपासना (१)

- १) दाजुभाइहरू (पद १); यहूदी र गैर-यहूदीहरू बीचको द्वन्द्व —> तिनीहरू ख्रीष्टको रगतको कारण दाजुभाइ हुन्।
- २) ‘त्यसैले’ ~~ ‘परमेश्वरको सबै कृपा’; पावलले परमेश्वरको सबै दयाको बारेमा छलफल गर्न एघार अध्यायहरू बिताउँछन्। तिनले यसको विस्तृत व्याख्या गरे। विशेष गरी, रोमी ९-११ को मुख्य शब्द “दया” (करुणा) हो (रोमी ९:१६; ११:३०-३२)। नयाँ नियममा धर्म अनुग्रह हो, र नैतिकता कृतज्ञताको अभिव्यक्ति हो।
- ३) जीवित उपासना भनेको के हो, अर्थात् तर्कसङ्गत र आत्मिक उपासना?
शरीर र मन; परमेश्वरलाई हाम्रो शरीर दिनु र हाम्रो मनको नवीनीकरणद्वारा रूपान्तरित हुनु
(१) शरीर; जीवित बलिदानको रूपमा हाम्रो शरीरको उपासना—आत्मिक उपासना/(पुरानो शरीर; रोमी ३:१३-१८) (रोमी ६:१३, १६, १९)
यो मन्दिरको आँगन वा मण्डलीको भवनमा गरिने उपासना होइन, बरु दैनिक जीवनको क्षेत्रमा गरिने उपासना हो। जुन उपासना गरिन्छ। यो फ्लेटोनिक विचारको प्रभावमा बढ्दै गयो, जुन “सोमा सेमा एस्टिन” (शरीर एक चिह्नान हो) को अवधारणामा निहित छ।
लेवी : मन्दिरभित्र उपासना (अध्याय १-१०)। मन्दिर बाहिर आराधना (अध्याय ११-२७)।
- (२) मन; आफ्नो मनको नवीकरणद्वारा रूपान्तरित हुनुहोस् (२) (लेवी १८:३-४) (येशू मत्ती ६:८)। / (फिलिप्पी २:५)
हामीले संसारको तरिकाहरू पछ्याउन अस्वीकार गरिरहनुपर्छ र आफैं बन्न जारी राख्नुपर्छ। हामीले परमेश्वरको इच्छाअनुसार परिवर्तन हुनुपर्छ (दुवै क्रियापदहरू निष्क्रिय अनिवार्य छन्)।
(क) यी दुई प्रणालीहरू ('यो संसार' र 'परमेश्वरको इच्छा') एक-अर्कासँग प्रत्यक्ष रूपमा बाझिएका छन्।
(ख) मनको नवीकरणले कसरी परिवर्तन ल्याउँछ? पवित्र आत्मा र वचनद्वारा।
परमेश्वरको दयाको दर्शनले मात्र हामीलाई हाम्रो शरीर उहाँलाई दिन र उहाँको इच्छाअनुसार हामीलाई रूपान्तरण गर्न अनुमति दिन उत्प्रेरित गर्न सक्छ। यसमा परमेश्वरसँग हाम्रो सम्बन्ध (१२:१-२) मात्र होइन, तर हामीसँग (१२:३-८), एक-अर्कासँग (१२:९-१६), दुष्ट र शत्रुहरूसँग (१२:१७-२१), राज्यसँग (१३:१-७), व्यवस्थासँग (१३:८-१०), ख्रीष्टको दोस्रो आगमनको दिन (१३:११-१४) र समुदायको “कमजोर” शाखाहरूसँग पनि समावेश छ।

अध्याय १७: आफैसँगको हाम्रो सम्बन्ध (१२:३-८)

१) बुद्धिमानीपूर्वक सोच्नुहोस् (पद ३)

- (१) (रोमी १२:३क) – पावलले ख्रीष्टको प्रेरितको अधिकारसँग कुरा गर्दैन् (रोमी ११:१३, गैर-यहूदीहरूका लागि प्रेरित)।
- (२) (रोमी १२:३ख) – विचार गर्नुहोस्: हामीले आफूलाई अतिरन्जित र कम आँकू हुँदैन।
- (३) (रोमी १२:३ग) – हामीले “बुद्धिमानीपूर्वक सोच्ने” क्षमता विकास गर्नुपर्छ। हामी यो कसरी गर्न सक्छौं?
आफ्ना विचारहरूलाई नप्रतासित मिलाएर, हाम्रो सबै क्षमताहरू र ओहादाहरू परमेश्वरको अनुग्रहबाट आएका हुन् भनेर स्वीकारेर। हाम्रो मूल्य अरुसितको तुलनामा होइन तर परमेश्वरसितको हाम्रो सम्बन्धमा आधारित छ भन्ने सत्यलाई आँगालेर पनि।
(क) पहिलो, हाम्रो विश्वास — परमेश्वरको सुसमाचार हाम्रो मूल्याङ्कन गर्ने एउटा उपकरण हो।
(ख) दोस्रो, हाम्रो वरदानहरू — परमेश्वरका वरदानहरू - हाम्रो मूल्याङ्कन गर्ने उपकरणहरू हुन्।

२) एउटा शरीर र वरदान (पद ४-५)

- (१) शरीर-अंगहरू विरुद्ध मण्डली (ख्रीष्टमा एक शरीर) — विभिन्न वरदानहरू भएका सन्तहरू
- (२) प्रश्न) के त्यहाँ कुनै मण्डलीका सदस्यहरू छन्, जससँग कुनै वरदान छैन?

३) परमेश्वर पिताद्वारा दिइएका सात वरदानहरू (रोमी १२:६-९)

- (१) “यदि भविष्यवाणी हो भने, हाम्रो विश्वासको अनुपातमा” (रोमी १२:६ख) — भविष्यवाणीको अर्थ: भविष्यवाणी भनेको परमेश्वरको सत्य बोल्नु हो, प्रायः भविष्यका घटनाहरू वा वर्तमान परिस्थितिहरूको बारेमा, अरूलाई सुधार्न, सच्याउन वा प्रोत्साहन दिन। यो परमेश्वरले दिनुभएको विश्वासको नापअनुसार गर्नुपर्छ।
- (२) “यदि सेवा गर्दै हुनुहुन्छ भने, सेवा गर्दै” (रोमी १२:७) — १ कोरि. १२:५ मा देखिएँ, अरूलाई व्यावहारिक सेवा सहित धैरै प्रकारका सेवाहरूलाई जनाउने एक व्यापक शब्द। यसले आवश्यक पर्ने जुनसुकै क्षमतामा सेवा गर्न इच्छुक हुनुमा जोड दिन्छ।
- (३) “यदि सिकाउने हो भने, सिकाउने काममा” (रोमी १२:७) — सिकाउनु भनेको अरूलाई परमेश्वरको वचनमा निर्देशन दिनु, धर्मशास्त्र बुझ्न र तिनीहरूको विश्वासमा बृद्धि हुन मद्दत गर्नु हो।
- (४) “यदि अर्ती दिइरहेका छन् भने, अर्तीमा” (रोमी १२:८) — अर्ती दिनु भनेको अरूलाई आफ्नो विश्वासअनुसार बाँच्न प्रोत्साहन दिनु, सान्त्वना दिनु र चुनौती दिनु हो। यसमा बर्णाबास जस्तै मैलमिलाप, प्रचार, परामर्श, र सहयोग प्रदान गर्ने समावेश हुन सक्छ (प्रेरित ४:३६)।
- (५) “जसले दया देखाउँछ, उसले खुरीसाथ दया देखाऊन्” (रोमी १२:८); मण्डलीमार्फत, सार्वजनिक रूपमा र व्यक्तिगत रूपमा दुवै।

(६) “शासन चलाउनेले लगनशीलताका साथ त्यसो गरोस्” (रोमी १२:८) ।

(७) “जसले दया देखाउँछ, उसले खुशीसाथ त्यसो गरोस्” (रोमी १२:८ख) (रोमी १२:१) = दयालु परमेश्वर (मानिसहरूप्रति) ।

नोट-* संक्षिप्त अनुग्रह सिद्धान्त

१) त्रिएक परमेश्वरले दिनुभएका वरदानहरू — उहाँले मण्डली निर्माण गर्न वरदानहरू प्रदान गर्नुहुन्छ । व्यक्तिगत

(१) पिता परमेश्वर (रोमी १२:३-८); पृष्ठभूमि (रोमी १२:३-५) उपदेशक

(२) पुत्र परमेश्वर (एफिसी ४:७-११); पृष्ठभूमि र उद्देश्य (एफिसी ४:४, एफिसी ४:१२) मण्डलीको निर्माण

(३) पवित्र आत्मा परमेश्वर (१ कोरिन्थी १२:८-१०, २८-३१); पृष्ठभूमि (१ कोरिन्थी १२:१२-२७) उपदेश — एउटै शरीर र अङ्गहरू

२) वरदानहरूको उद्देश्य ख्रीष्टको शरीर निर्माणसँग सम्बन्धित छ (एफिसी ४:१२) ।

३) वरदानहरूको विविधता: यदि कोही मण्डलीको सदस्य हो भने, वरदानबिना कोही पनि हुँदैन । सबैसँग एउटा हुन्छ ।

(१) आश्चर्यकर्मका कुराहरू (अन्य भाषाहरूमा बोल्ने, भविष्यवाणी गर्ने, निको पार्ने, आश्चर्यकर्म गर्ने)

(२) सामान्य वा व्यावहारिक कुराहरू (सेवा, शिक्षण, अधिकार, शासन)

(३) सामान्य कुराहरू (राहत दिने, दया देखाउने)

४) अस्पतालमा भर्ना भएका बिरामीलाई कस्तो प्रकारको अनुग्रह आवश्यक छ?

५) वरदान (प्रतिभा, पैसा) प्रयोग गर्ने मुख्य कुरा भनेको प्रेरणा र उद्देश्य परिवर्तन गर्नु हो ।

(१) उत्प्रेरणा : परमेश्वरले प्रदान गर्ने शक्तिको साथ यो गर्नुपर्छ, आत्म-शक्ति, आत्म-प्रशंसा, आत्म-अभिमानद्वारा होइन ।

यो प्रेमका साथ गर्नुपर्छ । (प्रेमको अध्याय: १ कोरिन्थी १२, १ कोरिन्थी १३, १ कोरिन्थी १४)

(२) उद्देश्य: परमेश्वरको माहिमा गर्नु र ख्रीष्टको शरीर निर्माण गर्नु ।

(३) यदि तपाईंले आफ्नो उद्देश्य र उद्देश्य परिवर्तन नगरी आफ्नो वरदान प्रयोग गर्नुभयो भने तपाईंले आफैलाई र अरूलाई (मण्डलीलाई) हानि पुऱ्याउनुहोनेछ ।

मण्डलीको शरीर निर्माण गर्ने उद्देश्य र उद्देश्यमा रूपान्तरण भएका सबै कुराहरू वरदान हुन् ।

अध्याय १८: एक-अर्कासँगको हाम्रो सम्बन्ध (रोमी १२:९-१६)

रोमी १२ को तर्क १ कोरिन्थी १२-१३ को तर्क जस्तै छ ।

(१) हामी ख्रीष्टको शरीर हौं भन्ने तथ्यबाट (रोमी १२:४-५ = १ कोरिन्थी १२:१२-२७),

(२) यसमा सेवाको विविधता (रोमी १२:६-८ = १ कोरिन्थी १२:२८-३०),

(३) पूर्ण र सर्वोच्च प्राथमिकता प्रेमको माग (रोमी १२:९-१२ = १ कोरिन्थी १३)

यस बिन्दुसम्म, रोमीहरूमा आगापेको बारेमा सबै सन्दर्भहरू परमेश्वरको प्रेमलाई जनाइएको छ, जुन कूसमा प्रकट भएको थियो (५:८), हाम्रो हृदयमा खन्याइएको थियो (५:५), र हामीलाई जान दिन हठी रूपमा अस्वीकार गरिएको थियो (८:३५, ३१) । तर अब पावलले ख्रीष्टियान चेलापनको सारको रूपमा 'आगापे' मा ध्यान केन्द्रित गर्नेछ । रोमी १२-१५ ले प्रेमलाई शासन गर्न र हाम्रा सबै सम्बन्धहरूलाई आकार दिन निरन्तर आग्रह गर्दछ । पावलले आफ्ना शत्रुहरूप्रतिको प्रेमको बारेमा लेरन्नेछन् (१२:१७-२१) ।

१) इसाई समुदायमा व्याप्त प्रेमका १२ पक्षहरू वर्णन गर्दछ (१२:९-१६) ।

(१) झूट हुँदैन – 'प्रेममा असत्य हुँदैन' (पद ९क) – मण्डलीलाई नाटकीय मञ्चमा रूपान्तरण गर्नुहुँदैन ।

झूटो प्रेमको सबैभन्दा धृणित रूप यहूदाको विश्वासघातको चुम्बन हो (मर्कूस १४:४५)

(२) विवेक : 'खराबलाई धृणा गर र असलमा टाँसिराख' (पद ९ख)

(३) सेह : आफ्ना दाजुभाइहरूलाई प्रेम गर र एक-अर्काप्रति भातृत्वप्रेम कायम राख (पद १०) । मूल रूपमा रगतको नातामा लागू गरियो -> परमेश्वरका सदस्यहरू ।

(४) आदर : 'पहिले एक-अर्काको आदर गर' (पद १०ख);; पद १० ले एक-अर्कालाई जोड दिन्छ ।

(५) जोस : "लगनशील र अल्ली नबन, तर जोसका साथ प्रभुको सेवा गर" (पद ११) ।

उम्लिरहेको पानीको भाँडो — कटूरता (ज्ञानबिनाको जोस, रोमी १०:२), प्रभुको सेवा गर ।

(६) धीरज : "आशामा रमाओ, सङ्घष्टमा धीरजी रहो, प्रार्थनामा अडिग रहो" (पद १२) । (रोमी ५:२; ८:२४-२५)

(७) उदारता : "सन्तहरूको आवश्यकता पूरा गर" (पद १३क)

(८) आतिथ्य : 'अतिथि सल्कार गर्ने कोसिस गर' (पद १३ख) ।

(९) सङ्घावनाः तिमीहरूलाई सताउनेहरूलाई आशीर्वाद दिनुहोस, र तिनीहरूलाई श्राप नदिनुहोस्" (पद १४) ।

(१०) सहानुभूति : "आनन्दित हुनेहरूसित रमाओ, र रुनेहरूसँग रोऊ" (पद १५) ।

(११) सङ्घाव : "एउटै सहमतिको" (पद १६क) ।

(१२) नम्रताः 'आफ्नो दृष्टिमा बुद्धिमान् नहोओ' (पद १६ख) ।

पावलले ख्रीष्टियान प्रेमको बारेमा गरेको वर्णन कतिको व्यापक छ?

अध्याय १९: शत्रुहरूसँगको सम्बन्ध (रोमी १२:१७-२१)

जब हामी परमेश्वरको कृपाबाट प्रभावित हुन्छौं र हाम्रो हृदय परमेश्वरको इच्छा बुझनको लागि नवीकरण हुन्छ, तब सबै सम्बन्धहरू रूपान्तरण हुन्छन् । हामी हाम्रो शरीर परमेश्वरलाई अर्पण गर्छौं (पद १-२), बुद्धिमानी आत्म-छवि विकास गर्छौं (पद ३-८), र ख्रीष्टियान समुदायभित्र एक-अर्कालाई प्रेम गर्छौं (पद ९-१६), तर अब हामी हाम्रा शत्रुहरूको पनि सेवा गर्छौं (पद १७-२१) ।

चार विरोधाभासी अनिवार्यताहरू (पूर्ण नकारात्मक अनिवार्यता/सकारात्मक अनिवार्यता)

- १) “श्राप नदिनुहोस्” — आशीर्वाद दिनुहोस् (पद १४); येशूका अनुयायीहरूको लागि, बदला र प्रतिशोध पूर्णतया वर्जित छ ।
- २) “दुष्टाको बदला कसैलाई पनि नराप्रोको बदला नदिनुहोस्” – “सबै मानिसहरूको दृष्टिमा भलाइ गर्न खाजुहोस्” (पद १७) । जहाँसम्म तिमीहरूको निम्ति सम्भव छ, सबै मानिसहरूसित शान्तिमा रहो” (पद १८) (मत्ती ५:९) ।
- (१) सर्वव्यापी रूपमा लागू हुने; कसैलाई पनि होइन (१७), सबैलाई (१८), सबैलाई (१८)
- (२) दुई सीमित खण्डहरू (यदि सम्भव भएमा, जहाँसम्म यो तपाईंमा निर्भर गर्दछ) — अवैध सम्झौताहरू वा मेलमिलापको लागि सर्तहरूको लागि कुनै ठाउँ छैन ।
- पावल + कटुरपन्थी यदूदीहरूद्वारा सतावट, येशू + फरिसीहरू
- ३) ‘शत्रुलाई प्रतिशोध नलिनुहोस्’- परमेश्वरलाई सुम्पनुहोस्/ सेवा गर्नुहोस्
- (१) ”(परमेश्वरको) क्रोधमा सुम्पनुहोस्” (१९ औं पद) । बदला लिने काम मेरो हो; म बदला लिनेछु, परमप्रभु भन्नुहुन्छ (पद १९व) (व्यवस्था ३२:३५) । मेरो प्रिय (अगापेलट, ‘प्रिय’): पावलले तिनीहरूलाई आफ्नो प्रेमको आश्वासन दिन्छन् ।
- तिमीले (दण्ड) दिनेछैनौ — म दण्ड दिनेछु (दण्ड)
- किनकि हामीलाई वर्जित गरिएका दुई कार्यहरू (बदला र सजाय) परमेश्वरका विशेषाधिकारहरू हुन्, जुन उहाँसँग सम्बन्धित छन् ।
- (२) आफ्ना शत्रुहरूको सेवा गर — यदि तिमीहरूका शत्रुहरू भोकाएका छन् भने तिनीहरूलाई खुवाउनुहोस्, र तिर्खा लागेमा.. (हितोपदेश २५:२१-२२) । आगोको भुझो “प्रेमको कार्यको फलस्वरूप हुने हृदयको गतिशील रूपान्तरणको प्रतीक हो ।”
- जलिरहेको आगोको भुझो हानि पुञ्चाउन होइन, तर निको पार्नको लागि हो; टाढा पार्न होइन, तर साथी पाउनको लागि हो; वास्तवमा, ती उसलाई लज्जित पार्नको लागि हो ताकि उसले पश्चात्ताप गर्न सकोस् ।
- ४) ‘खराबबाट पराजित नहुनुहोस्’ : खराबीलाई भलाइले पराजित गर्नुहोस् (पद २१) — यो तर्कको चरमोत्कर्षको रूपमा सारांश निष्कर्ष हो ।
- (१) त्यहाँ कुनै तटस्थता छैन; दुईवटा विपरीत विकल्पहरू छन् । कुनै पनि तटस्थता वा संयमताको कल्पना गर्न सकिंदैन ।
- (२) हार्ने तरिका; यदि हामीले सराष्ठौं (पद १४), खराबीको बदला खराबीले लिन्छौं (पद १७), वा हाम्रा शत्रुहरूसँग बदला लिन्छौं (पद १९), यो दुष्टाबाट परास्त हुनु, हार्नु र “परास्त” हुनु पनि हो ।
- (३) जिले बाटो; यदि हामीले हामीलाई सताउनेहरूलाई आशिष् दियौं (पद १४), यदि हामीले असल काम गन्यो भने (पद १७), यदि हामी शान्ति कायम गर्न र शान्ति कायम राख्न सक्रिय रूपमा काम गर्छौं (पद १८), यदि हामीले सबै न्याय परमेश्वरलाई छोड्यौं (पद १९), र यदि हामीले प्रेम, सेवा र हाम्रा शत्रुहरूलाई पनि पश्चातापमा ल्याउँछौं भने, हामी “भलाइद्वारा खराबीमाथि विजय प्राप्त गर्नेछौं ।
- नकारात्मक र सकारात्मक आदेशहरू संयोजन गर्नु महत्वपूर्ण छ । दुवै राम्रा छन् । खराबको बदला खराबले लिनु भनेको खराबले जित्नु हो, तर खराबको बदला असलले गर्नु भनेको खराबलाई असलले जित्नु हो । यो कूसको बाटो हो । ‘यो प्रेमको कस्तो उत्कृष्ट कृति हो’
- ### अध्याय २०: राज्यसँगको सम्बन्ध (रोमी १३:१-७)
- रोमी १२ मा, पावलले स्त्रीष्टियानको रूपमा हामीले राख्ने चार आधारभूत सम्बन्धहरू विकास गर्दैन्: परमेश्वरसँग (पद १-२), हामीसँग (पद ३-८), एक-अर्कासँग (पद ९-६), र हाम्रा शत्रुहरूसँग (पद १७-२१) । रोमी १३ मा, पावलले तीन थप सम्बन्धहरू विकास गर्दैन्: राज्यसँग (असल नागरिक हुनु, पद १-७), व्यवस्थासँग (व्यवस्थाको पूर्तिको रूपमा आफ्नो छिमेकीलाई प्रेम गर्नु, पद ८-१०), र प्रभुको पुनरागमनको दिनसँग (‘पहिले नै’ र ‘अहिलेसम्म नभएको’ बीचको जीवन, पद ११-१४) ।
- *-सन्दर्भ १.> मण्डली र राज्य बीचको सम्बन्धका चार प्रमुख मोडेलहरू ।
- (१) राज्य सर्वशक्तिमान छ र राज्यले मण्डलीलाई नियन्त्रण गर्छ भन्ने सिद्धान्त;
- (२) मण्डलीले राज्यलाई नियन्त्रण गर्छ भन्ने धर्मशास्त्र,
- (३) कन्टेन्टिनिज्म, एउटा सम्झौता जसमा राज्यले मण्डलीको पक्ष लियो र मण्डलीले राज्यको सुविधा खोज्यो ।
- (४) एउटा साझेदारी जसमा मण्डली र राज्यले परमेश्वरले दिनुभएको अद्वितीय जिम्मेवारीहरूलाई पहिचान र प्रोत्साहन दिन्छ ।
- चौथो रोमी १३ मा पावलको शिक्षासँग मेल खान्छ जस्तो देखिन्छ ।

*-टिप्पणी २> पावलको समयमा बाइबलीय अस्तियार र रोमी अवस्थाको समझ

पुरानो नियमको पुरानो परम्पराहरू; (दाऊद राजा शाऊल – १ शमूएल २४:६, २६:११ - प्रभुको अभिषेक) (दानियल २:३७, दानियल ४:१७)

येशू: (लूका २०:२५ — परमेश्वरलाई सिजरको लागि) (यूहन्ना १९:११ – यदि यो माथिबाट नदिएको भए)
पावलको युग; रोमन साम्राज्य इसाई धर्मको विरोधी थियो । (प्रेरित १८:२) (सिजरलाई अपील प्रेरित २५:११)

१. राज्यको अधिकार (१३:१-३)

पावलले सर्वप्रथम विश्वव्यापी रूपमा लागू हुने स्पष्ट आज्ञा उल्लेख गर्छन्।

१) “प्रत्येक मानिस उच्च अधिकारीहरूको अधीनमा रहोस्” (पद १क)। यो आदेशको आधार के हो?

(१) “परमेश्वरबाहेक अरू कुनै अधिकार छैन” (पद १)।

(२) “सबै अधिकार परमेश्वरबाट नियुक्त गरिएको छ” (पद १व)।

(३) “यसकारण जसले अखिल्यारको विरोध गर्दै, उसले परमेश्वरको आज्ञाको विरोध गर्दै” (पद २क)।

राज्य ईश्वरीय अधिकार भएको संस्था हो। ख्रीष्टियानहरू अराजक वा विध्वंसकारी हुनुहुँदैन।

प्रश्न -> के यसको अर्थ हामीले कुनै पनि हालतमा अखिल्यारको विरोध गर्नुहुँदैन भन्ने हो?

राज्यलाई निःशर्त आज्ञाकारिताको खाली जनादेश दिइएको छैन।

हिन्दू सृङ्गेनीहरू (प्रस्थान १:१५-२२) शद्रक, मेशक र अबेदनगो (दानियल ३:१३-१८)

दानियलको प्रार्थना (दानियल ६:१०-१५) महासभाको आज्ञा - पत्रुस (प्रेरितहरू) (प्रेरित ५:२७-२९)

(४) सिद्धान्त : जब कुनै राष्ट्र परमेश्वरको इच्छा विरुद्ध जान्छ, त्यो अवज्ञा हो; जब यसले परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्दै, त्यो आज्ञाकारिता हो।

(५) उद्देश्य: परमेश्वरप्रति आज्ञाकारी हुनु, सरकारको प्रतिरोध गर्नु होइन।

*-सन्दर्भ-> रोमी १३ लाई प्रकाश १३ सँग तुलना गर्नुहोस् — राज्य अधिकारको प्रकृतिको बुझाइलाई फराकिलो बनाउँछ।

सम्राट डोमिसियनको शासनकालमा इसाईहरूलाई सताउने राष्ट्र — समुद्रबाट निस्केको जनावरको रूपमा वर्णन गरिएको (दानि. ७)

राजा बेबुकदनेसरको साम्राज्य (दानियल २:३६-४५ = मूर्तिपूजक उपस्थिति) राजा बेलसजरको साम्राज्य (दानियल ७:१-८ = पशु जस्तो उपस्थिति)

२) राज्यको मिशन (पद ४-७) - तीन पटक दोहोरियो

१) उहाँ परमेश्वरको सेवक हुनुहुन्छ र तपाईंको भलाइका लागि काम गर्नुहुन्छ’ (पद ४क)।

२) उहाँ परमेश्वरको सेवक हुनुहुन्छ, दुष्ट काम गर्नेहरूको क्रोधको बदला लिनुहुन्छ’ (पद ४व)।

३) तिनीहरू परमेश्वरका सेवकहरू बनून्... (पद ६)।

(१) मण्डलीमा पास्टर, शिक्षक, सुसमाचार प्रचारक वा प्रशासकको रूपमा सेवा गर्नेहरू।

‘परमेश्वरको सेवक (१२:४-९)’। “diavkono” (१२:४-९, डायकोनोस) दास, कर्मचारी, डिकन।

(२) परमेश्वरले राज्यलाई सुम्पनुभएको काम के हो? असल काम गर्ने, नराम्रोको बदला लिने। (रोमी १२:१४-२१=असल र नराम्रो)

४) कर (पद ७): आफ्नो कर तिर्नुहोस्—जससँग डराउनुपर्छ, त्यससँग डराउनुहोस् र जसलाई सम्मान गर्नुपर्छ, त्यसलाई सम्मान गर्नुहोस्।

प्रार्थना गर्नुहोस्: (यर्मिया २९:७) (१ तिमोथी २:१-२) (दानियल ६:१०)

अध्याय २१: व्यवस्थासँगको सम्बन्ध (रोमी १३:८-१०)

छिमेकीको प्रेमको बारेमा तीनवटा भनाइहरू (हेर्नुहोस् लेवी १९:१८)

पावल अब राज्यको सेवकाई (जनप्रतिनिधिहरूमाफत) छलफल गेरेर व्यक्तिगत ख्रीष्टियानहरूको कर्तव्यहरूमा, विशेष गरी प्रेम गर्ने हाम्रो जिमेवारीमा फर्केका छन्। वास्तवमा, राज्यको खण्ड दुई आज्ञाहरूको बीचमा राखिएको छ: हाम्रा शत्रुहरूलाई प्रेम गर्नु (१२:२०) र हाम्रा छिमेकीहरूलाई प्रेम गर्नु (१३:९)।

१) प्रेम एउटा यस्तो ऋण हो, जसलाई तिर्न सकिन्दैन (पद ८)। सुसमाचारको ऋण (१:१४) पवित्र आत्मालाई पवित्र जीवनको ऋण (८:१२-१३)

त्यहाँ एक ऋण छ, जुन सधैं ऋणमा रहन्छ, जुन हामी कहिल्यै तिर्न सक्दैनौं। यो प्रेमको कर्तव्य (ऋण) हो। हामी कसैलाई प्रेम गर्न छोड्न सक्दैनौं र भन्न सक्दैनौं, “मैले तपाईंलाई पर्याप्त प्रेम गरेको छु।”

२) प्रेम व्यवस्थाको पूर्ति हो (पद ८व)।

यदि हामी आफ्नो छिमेकीलाई माया गर्छौं, कम्तिमा यस अर्थमा कि हामी उसलाई कुनै हानि गर्दैनौं — हामीले हाम्रो ऋण पूर्ण रूपमा तिरेको छैनौं भने पनि हामीले व्यवस्था पूरा गरेको भन्न सकिन्छ।

रोमी ७ को पृष्ठभूमिमा, परमेश्वरले व्यवस्थाको आवश्यकताहरू पूरा गर्नुहुन्छ (८:३-४) व्यवस्थाको पूर्तिको ---> (१३:८)।

के ‘प्रेम व्यवस्थाको अन्त’ हो? के प्रेम नै व्यवस्थाको पूर्ति हो?

“नयाँ नैतिकता” वा “परिस्थितिजन्य नैतिकता”-का समर्थकहरू “प्रेम नै व्यवस्थाको अन्त हो” भनी तर्क गर्छन्।

किनभने प्रेम र व्यवस्थालाई एक-अर्काको खाँचो छ। प्रेमलाई निर्देशनको लागि व्यवस्था चाहिन्छ, र व्यवस्थालाई प्रभावको लागि प्रेम चाहिन्छ।

३) प्रेमले आफ्नो छिमेकीलाई हानि गर्दैन (पद ९-१०)

उनले थप्छन, “अनि यदि अरू कुनै आज्ञा छ भने,” र जोड दिनुहुन्छ कि ती सबै यस भनाइमा संक्षेप गरिएका छन्: ‘आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर’। हाम्रा छिमेकीहरूको लागि उत्तम खोज्नु र काम गर्नु प्रेमको सार हो। यस कारणले गर्दा, ‘प्रेम व्यवस्थाको पूर्ति हो’ (पद १०व)।

येशूका शब्दहरू (मत्ती २२:३४-४०) मत्ती २२:४० यी दुई आज्ञाहरू सम्पूर्ण व्यवस्था र अगमवक्ताहरू हुन्।

अध्याय २२: दिनसँगको सम्बन्ध (रोमी १३:११-१४)

१) समय जान्नु (पद ११-१२) — हामी समयका दास हौं। पहिले नै तर अझै नभएको तनाव।

(१) 'निद्राबाट ब्यूङ्गने समय भइसकेको छ' (पद ११ बाट)। म सुतिरहेको बेला समय बित्यो।

(१) 'हामीले पहिले विश्वास गरेको समयभन्दा अहिले हाम्रो मुक्ति नजिक छ' (पद ११ख)। — 'मुक्ति' एक समावेशी शब्द हो (जस्तै १:१६), जसले हाम्रो विगत (औचित्य), वर्तमान (पवित्रीकरण), र भविष्य (महिमा) लाई समेट्छ।

यस खण्डले स्पष्ट रूपमा हाम्रो भविष्य र अन्तिम मुक्तिलाई ध्यानमा राख्छ (८:२४)।

(३) "रात" (अन्धकारका पुराना दिनहरू) धेरै अघि बढिसकेको छ, र यसैले यो "लगभग समाप्त" भएको छ (kjv ले "गहिरो" भन्छ) र "दिन नजिकै छ" (पद १२क)।

यस अर्थमा ख्रीष्ट "चाँडै" आउनुहनेछ (१६:२०)। हामी सचेत हुन जरुरी छ। किनभने हामीलाई त्यो समय थाहा छैन।

२) समयको लागि के उपयुक्त छ भनेर जान्नु (पद १२ख-१४)

समय जान्नु मात्र पर्याप्त छैन। हामीले तदनुसार काम गर्नुपर्छ। पावलले तीनवटा अपील गर्छन्।

(१) पहिलो अपीलले रात र दिन, अँध्यारो र प्रकाशको रूपकलाई निरन्तरता दिन्छ। यो हाम्रो वस्त्र र हामीले लगाउनको लागि के उपयुक्त छ (परिस्थिति अनुसार) सँग सम्बन्धित छ। 'यसकारण हामी अन्धकारका कामहरू त्यागौं र ज्योतिको कवच धारण गरौं' (पद १२ख)।

(२) दोस्रो पावल उपयुक्त वस्त्र पहिरेर उचित व्यवहार गर्दै बाहिर निस्कन्छन्। 'मोजमज्जामा, पियक्कडपनमा, व्यभिचारमा, भ्रष्टाचारमा, झगडामा र डाहमा होइन' (पद १३)।

अध्याय २३: कमजोरहरूसँगको सम्बन्ध (रोमी १४:१-१५:१३)

यो रोममा रहेका ख्रीष्टियान समुदायभित्रका दुई समूहहरूसँग सम्बन्धित छ, जसलाई 'कमजोर' र 'बलियो' भनिन्छ। यस लामो पद (१४:१-१५:१३) मा तर्कलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गरौं।

पहिलो, पावलले स्वीकृतिको आधारभूत सिद्धान्त स्थापित गर्छन् (विशेष गरी कमजोरहरूलाई स्वीकार गर्नु), जसले सम्पूर्ण छलफललाई समर्थन गर्दछ। यो एक सकारात्मक आदेश हो ("स्वीकार गर..."), तर यो एक सर्तगत आदेश पनि हो ("उसका शंकास्पद विचारहरूको न्याय नगर" - पद १)।

अर्को, हामी सकारात्मक सिद्धान्तको आधारमा तीन नकारात्मक आदेश दिन्छौं।

१) एक-अर्कालाई तुच्छ नठान वा एक-अर्काको न्याय नगर (पद २-१३क)।

२) तिनीहरूलाई ठेस नपुऱ्याउनु वा तिनीहरूलाई विनाशतर्फ नडोऱ्याउनु (पद १३ख-२३)।

३) आफूलाई खुसी तुल्याउने कोसिस नगर्नु, तर निःस्वार्थताको ख्रीष्टको उदाहरण अनुसरण गर्नु (१५:१-४)।

(१५:५-१३) अन्तमा, एक-अर्कालाई स्वीकार्नु ताकि यहूदीहरू र गैर-यहूदीहरू मिलेर परमेश्वरको उपासना गर्न सकून् (१५:५-१३)।

१. सकारात्मक सिद्धान्तहरू (पद १)

१) सर्वप्रथम, तिमीहरूले विश्वासमा कमजोर भएकाहरूलाई प्रहण गर्नेछौं (पद १क)।

(१) स्वीकृतिको सिद्धान्त— (प्रेरित २८:२)। (फिलेमोनले ओनेसिमस, फिलेमोन १:१७ प्राप्त गर्छन्)। (यूहन्ना १४:३)

परमेश्वरको प्रेम निःशर्त छ, तर परमेश्वरले हामीलाई स्वीकार गर्नु हाम्रो पश्चात्ताप र येशू ख्रीष्टमा विश्वासमा सर्त छ (निःशर्त होइन)। जब हामी कमजोरहरूलाई स्वीकार गर्छौं, हामीले त्यसो गर्नुपर्छ 'जसरी ख्रीष्टले पनि हामीलाई स्वीकार गर्नुभयो' (१५:७), 'किनभने परमेश्वरले हामीलाई स्वीकार गर्नुभएको छ' (१४:३)।

(२) स्वीकृतिको लागि सर्त — 'उसको विचार (तपाईँलाई शंका लागेको कुरा) को आलोचना नगर्नुहोस्' (पद १ख)

हामीले मण्डलीलाई बहस हल, कमजोरहरूलाई प्रश्न सोध्ने र मुद्दा चलाउने अदालतमा परिणत गर्नुहुँदैन। हामीले उनीहरूलाई दिने स्वागतमा उनीहरूको विचारको सम्मान समावेश हुनुपर्छ।

२. नकारात्मक नतिजा (१४:२-१५:१३)

१) एक-अर्कालाई तुच्छ नठान्नु वा आलोचना नगर्नु (पद २-१३क)

(१) तिनीहरू ती सन्तहरू हुन्, जसलाई परमेश्वरले स्वीकार गर्नुभएको छ (शरीरका अंगहरू = सँगी विश्वासीहरू) (पद २-३) – उदाहरण: खाना।

परमेश्वरले स्वीकार गर्नुभएका मानिसहरूलाई म कसरी घृणा र आलोचना गर्ने हिमत गर्नु?

अरूहरूप्रति हाम्रो दृष्टिकोण कस्तो हुनुपर्छ भनेर निर्धारण गर्ने सबैभन्दा राम्रो तरिका भनेको उनीहरूप्रति परमेश्वरको दृष्टिकोण कस्तो छ भनेर जान्नु हो। यो सिद्धान्त सुनौलो नियमभन्दा राम्रो छ।

हामी सबै परमेश्वरका सेवक हों। 'अर्काको दासको न्याय गर्ने तिमी को हौ ?' (पद ४क)।

(२) "प्रत्येक व्यक्तिले आफ्नो मनमा पूर्ण रूपमा विश्वस्त हुनुपर्छ" (पद ५)।

उदाहरण: विशेष दिनहरू—यी सम्भवतः साप्ताहिक, मासिक, वा वार्षिक यहूदी पर्व दिनहरू वा उपवास दिनहरूलाई जनाउँछन्।

"एक व्यक्तिले एउटा दिनलाई अर्को दिनभन्दा बढी पवित्र ठान्छ" (कमजोर), जबकि "अर्कोले हरेक दिनलाई समान ठान्छ" (बलियो)।

(कलस्सी २:१६-१७ — कमजोरहरूले छायाँलाई समातेको कुरा बताउँछ । गलाती ४:९-१० पनि हेर्नुहोस् ।)

जब “हेरेकले आफ्नो मनमा पूर्ण तवरमा विश्वस्त हुनुपर्छ” तब पावलले दुइटा मार्गदर्शक सिद्धान्तहरू थाँचन्:

क) प्रभुको लागि गर (पद ६ मा ३ पटक, पद ८ मा २ पटक र जम्मा ५ पटक उल्लेख गरिएको छ) आफ्नो लागि गर्नुको सट्टा (पद ७ मा दुई पटक उल्लेख गरिएको छ) - (पद ६-८) ।

प्रेरित पावलले स्त्रीष्ठियान समुदाय भित्रको सम्बन्धको यो व्यावहारिक मुद्दालाई धार्मिक स्तरमा कसरी उचाल्छन्, यसलाई येशूको मृत्यु, पुनरुत्थान र उहाँको प्रभुत्वसँग जोड्ने उल्लेखनीय छ ।

(ख) परमेश्वरलाई ग्रहण गर्नुहोस्, किनकि हामी सबै परमेश्वरको न्यायआसनको अगाडि खडा हुनेछौं (पद १०ख-१२)

भाइ - के तपाईं आफ्नो भाइको आलोचना वा तिरस्कार गर्नुहुन्छ? (पद १०); परमेश्वरले तिनीहरूलाई स्वीकार्नुभएकोले मात्र होइन, तर स्त्रीष्ठ मर्नुभयो र हामी सबैको प्रभु हुन फेरि बौद्धी उठनुभयो, र हामी भ्रातृत्व र परिवारको बन्धनमा बाँधिएका छौं । पुष्टिको लागि यशैया ४५:२३ लाई उद्धृत गर्नुहोस् । (पद ११-१२) ।

२) कमजोरहरूको हृदयलाई चोट नपुऱ्याउनुहोस् वा नष्ट नगर्नुहोस् (१४:१३-२३)

पारस्परिक दायित्वको बारेमा बताउने तीनवटा पदहरू भए तापनि (पद १३; पद १९: १५:७), बलियाहरूलाई कमजोरहरूप्रति बलियोको जिम्मेवारीमा जोड दिइएको छ । शक्तिशालीहरूले कमजोरहरूबारे के सोचेछन्? त्यो हो, यो मनोवृत्ति (तिनीहरूलाई तिरस्कार वा आलोचना नगर्ने) बाट कार्य (तिनीहरूलाई ठेस वा विनाश को कारण) मा प्रगति गर्दछ ।

१) (पद १३) — आफ्नो भाइको अगाडि त्यस्तो कुनै पनि चीज नराख्नुहोस्, जसले उसलाई ठेस लाग्न वा लङ्घन सक्छ ।

पाठमा कुनै चीजसँग ठोकिक्नु वा कठोर हुनुको अर्थ के हो?

यसले आफ्नो भाइलाई समस्या निम्त्याउने (पद १५), विनाश निम्त्याउने (पद १५), आपत्ति निम्त्याउने (पद २०, २१), र निन्दा निम्त्याउने (पद २०) कुरा गर्छ ।

(१) जसको लागि स्त्रीष्ठ मर्नुभयो, उसको बाटोमा ठेस लाग्ने कुरो वा बाधा नराख्नुहोस् (पद १४-१६) ।

२) (पद १४) मलाई थाहा छ र प्रभु येशूमा म विश्वस्त छु कि कुनै पनि चीज आफैमा अशुद्ध हुँदैन (१४)

यो आश्वासन राम्रो छ (पद १६) सबै कुरा शुद्ध छन् (पद २०) ।

येशूका शिक्षाहरू (मर्कूस ७:१४-२३) - सबै खानेकुराहरू शुद्ध छन् (मर्कूस ७:१९) पवित्र आत्माका शिक्षाहरू (प्रेरित १०:१५, २८ ।

३) (पद १४ख) यो दुविधाको दोसो भाग हो । ‘जसले यो सामान्य ठान्दछ (किनकि उसको विवेकले उसलाई त्यसो भन्छ) यो सामान्य छ’ - जब बलियो र कमजोरको दुई विवेक द्वन्द्वमा आउँछन् तब हामीले कसरी व्यवहार गर्नुपर्छ? पावलको जवाफ स्पष्ट छ । बलियोहरू सही भए पनि, तिनीहरूले कमजोरहरूको अनिच्छालाई कुल्चनुहुँदैन । पद १५ - ‘आफ्नो जुन भाइको निम्ति ख्रीष्ट मर्नुभयो, तिमीले खाएको कुराबाट उसको नाश नहोस् (पद १५ख) ।

कमजोर स्त्रीष्ठियानहरूलाई ‘भाइहरू’ भनिन्थ्यो (पद १०) ।

पावलले शीर्षकलाई चार पटक दोहोच्याउँछन् (पद १३ र १५ मा दुई पटक, र पद २१ मा एक पटक) ।

“हामीलाई नाश हुन नदिनुहोस् — के यसले सर्वनाश विनाश, अर्थात् नरकलाई जनाउँछ?”

* के बलियो नरकको धार्मिकता हो? * अन्तिम ढृढताको सिद्धान्त (रोमी ८:२८-३९)

* नर्कमा परमेश्वरले मात्र नाश गर्न सक्नुहुन्छ (लूका १२:५)

सन्दर्भमा, “नाश” को विपरीत “निमाण गर्नु” हो (पद १९-२०: १५:२) । कमजोरहरूलाई आफ्नो अन्तस्करणविरुद्ध बहकाउनेहरूले गम्भीर हानि पुऱ्याउँछन् ।

बलियाहरूले कमजोरहरूलाई यस्तो चोट नपुऱ्याउन उनले हामीलाई चेताउनी दिन्छन् ।

४) (पद १६) — ‘तिमीहरूका असल कुराहरू (अर्थात्, स्त्रीष्ठमा तिमीहरूले पाएको स्वतन्त्रता) निन्दा नहोस् ।’

(१) दोसो धर्मशास्त्र्य जग परमेश्वरको राज्य हो—पवित्र आत्माद्वारा परमेश्वरको दयालु शासन (१७-२३) ।

के बलियाहरूका लागि कमजोरहरूप्रति सचेत हुनु र आफूलाई नियन्त्रण गर्ने र खुम्च्याउने प्रयास गर्नु बोझ र कठिन कुरा होइन र?

होइन, बलियाहरूले कमजोरहरूलाई स्वीकार गर्नु र आफूलाई नियन्त्रणमा राख्नु सही ,हो ताकि उनीहरूले सामना गर्नुपर्ने कुराहरू त्याग्न नपरोस् । यो परमेश्वरको राज्यको सिद्धान्त हो । यो स्त्रीष्ठलाई शिर र शासनको रूपमा राख्नेर मण्डली स्थापना गर्ने सिद्धान्त हो ।

पद १७) — पवित्र आत्माको शासनमा, जसले कमजोरहरूलाई खाने र पिउने कुरामा नियन्त्रण गरेर स्वीकार गर्छ, त्यहाँ धार्मिकता, शान्ति र आनन्द हुन्छ । (पद १८) यसरी नै बलियाहरूले कमजोरहरूलाई ठेस खान नदिई स्त्रीष्ठको सेवा गर्छन् । यस्ता मानिसहरूले परमेश्वरलाई खुशी पार्छन् । मानिसहरूबाट प्रशंसा पाउँछन् । (रोमी १५:१) परमेश्वरको राज्य मण्डलीमा आउँछ, जसले यसलाई अभ्यास गर्छ ।

५) पद १९-२१ — तीन सिफारिसहरू समावेश छन् ।

(क) हामी शान्ति र पारस्परिक निर्माणतर्फ डोँच्याउने कुराहरूको पछि लागौं (शाब्दिक अर्थ ‘पछि लागौं’, पद १९) ।

(ख) ‘खाने कुराहरूको कारणले परमेश्वरको काम नष्ट हुन नदेऊ’ (पद २०क) ।

पावल सोधन्नु, के तिमीहरू बलिया मानिसहरूले साँच्चै आफ्नो खानाको कारणले आफ्नो भाइलाई दुःख दिइरहेका छौं (पद १५क), आफ्नो खानाले उसलाई आत्मिक हानि पुऱ्याइरहेका छौं (पद १५ख), परमेश्वरको राज्यभन्दा खाना र पेय पदार्थलाई बढी महत्त्व दिई छौं (पद १७), र अब आफ्नो खानाको कारणले परमेश्वरको कामलाई उल्चाउन तयार छौं (पद २०)?

(ग) दुई प्रकारका व्यवहारहरूको तूलना गर्नुहोस्: ‘खराब’ र ‘असल’ (२०-२१)।

बलियाहरूले आफ्नो स्वतन्त्रतालाई कमजोरहरूलाई हानि पुऱ्याउन प्रयोग गर्नु खराब हो। यसको विपरीत, यदि कमजोरहरूको कल्याणको लागि यो आवश्यक छ भने, बलियाहरूका लागि शाकाहारी, मदिरा सेवन गर्ने र आत्मसंयमका अन्य चरम सीमाहरू, अर्थात् मासु नखानु र रक्सी नपिउनु एउटा असल कुरा हुनेछ।

निष्कर्षमा (पद २२-२३), विश्वास र कार्य बीचको भिन्नता छुच्याइएको छ, अर्थात्, व्यक्तिगत विश्वास र सार्वजनिक कार्य बीचको भिन्नता।

(१) व्यक्तिगत विश्वास: चाहे तपाईं आफू बलियो हुनुहुन्छ र सबै कुरा खान सक्नुहुन्छ भन्ने विश्वास गर्नुहुन्छ, वा तपाईं कमजोर हुनुहुन्छ र खान सक्नुहुन्न भन्ने विश्वास गर्नुहुन्छ, व्यक्तिगत क्षेत्रमा परमेश्वरको अगाडि आफ्नो विश्वासलाई पक्रिराख्नुहोस् (पद २२क)। यसको अर्थ तपाईंले यो विश्वासलाई गोप्य राख्नुपर्छ।

(२) सार्वजनिक कार्यहरूको लागि दुई विकल्पहरू छन्।

(क) उसले कुनै पनि दोषी महसुस नगरी आफ्नो विवेकलाई पछ्याउन सक्छ। ‘धन्य धन्यको हो त्यो मानिस, जसले आफूले उचित ठहराएका कुराको कारणले आफैलाई दोषी ठहराउनुपर्दैन’ (पद २२ख)।

(ख) जसले शंका गर्छ र खान्छ (अर्थात्, एक कमजोर ख्रीष्टियान जसलाई चिन्ताले सताएको छ, किनभने उसको विवेकले अशान्तिको संकेत पठाइरहेको छ) उसलाई दोषी ठहराइन्छ (सायद परमेश्वरले होइन, तर उसको विवेकले) किनभने यो विश्वासबाट होइन; किनकि जे विश्वासबाट होइन, त्यो पाप हो’ (पद २३)।

त्यसपछि पावल सकारात्मक सिद्धान्तबाट तेसो नकारात्मक निष्कर्षमा अगाडि बढ्छन्: ‘कमजोर भाइलाई स्वीकार गर।’ बलियाहरूलाई घृणा नगर्न वा न्याय नगर्न आग्रह गरेपछि (१४:२-१३क) र तिनीहरूलाई सताउन वा हानि नगर्न आग्रह गरेपछि (१४:१३ख-२३), अब उनले तिनीहरूलाई आफूलाई खुशी नबनाउन आग्रह गर्छन्।

३. आफैलाई खुशी नबनाउनु (१५:१-१३)

(१) ‘हामी जो विश्वासमा बलिया छौं’ (पद १) — के पावल विश्वासमा बलिया/विश्वासमा कमजोर भएकाहरूमध्ये पर्छन्?

(क) बलियो विश्वास कस्तो देखिन्छ? धेरै प्रार्थना गर्ने, धेरै उपवास बस्ने, बाइबल धेरै पढ्ने, शनिबारको दिन भेटी चढाउने, पवित्र पानी चढाउने, विश्वासमा बलियो व्यक्ति आजको पाठमा कस्तो देखिन्छ?

पहिलो, बलियाहरूले “दुर्बलहरूका कमजोरीहरू सहन्छन्” (पद १क)।

दोस्रो, ‘हामी जो बलवान् छौं, उनीहरू आफैलाई खुसी पार्ने छैनौं’ (पद १ख)।

तेस्रो, “हामी प्रत्येकले आफ्नो छिमेकीलाई खुसी पारौं, ताकि उसले असल काम गर्न सकोस् र भलाइ गर्न सकोस्” (पद २)।

(ख) के हामी बलियो विश्वास भएका मानिसहरूको रूपमा बाँच सक्छौं? के यो सम्भव छ? के यो असम्भव छ?

(ग) दृढ विश्वास भएको व्यक्तिको रूपमा बाँचको लागि, हामी भित्र भावनाहरू फुट्ने अनुग्रह हुनुपर्छ।

अनुग्रहको मुहान येशू हुनुहुन्छ, बलियाहरूले किन विश्वासमा कमजोरहरूको कमजोरीहरू सहनुपर्छ?

(२) किनकि ख्रीष्टले आफूलाई प्रसन्न तुल्याउनुभएन (पद ३-४)

(फिलिप्पी २:५-८) येशूको हृदय (यशैया ५३:४) उहाँले दुःख भोग्नुभयो।

भजनसंग्रह ६९:९ को पूर्ति मार्फत देहधारणको अर्थ र ख्रीष्टको पार्थिव जीवनका विशेषताहरूलाई सुस्पष्ट मौनताका साथ संक्षेप गरिएको छ।

(क) के हामी येशूको हृदयजस्तै जिउन सक्छौं? हामीले परमेश्वरको अनुकरण गर्नुपर्छ (एफिसी ५:१-२)।

येशूको मन (फिलिप्पी २:५-८) = आत्माको फल (गलाती ५:२२-२३) / शरीरका कामहरू (गलाती ५:१९-२१)।

(ख) हामी येशूको हृदयसँग कसरी जिउन सक्छौं? यसको उत्तर — परमेश्वरको वचनमा खुवाएर हो।

(पद ४) पावलले पुरानो नियमको प्रकृति र उद्देश्यको बारेमा कुरा गर्छन्। किनकि पहिले जे लेखियो, त्यो हामीलाई सिकाउन लेखिएको थियो, ताकि धर्मशास्त्रको सहनशीलता र प्रोत्साहनद्वारा हामी आशा पाउन सकौं।

(ग) येशूको हृदयले हामीलाई एकताबद्ध समुदायको रूपमा आराधना गर्न ढोन्याउँछ (पद ५-६)। जब हामी वचनमा खुवाउँछौं, येशूको हृदय, जुन हामीमा बीउ जस्तै रोपिएको छ, झन्-झन् बढ्दै जान्छ (पद ५)। “एकै मनको होओ” (पद ५) “एकै हृदय र एउटै आवाजले परमेश्वरको महिमा गर” (पद ६) = आराधना।

(३) परमेश्वरको सपना (दर्शन, आशा) — सम्पूर्ण मानवजाति एक हुनु र आराधनाको समुदाय गठन गर्नु = परमेश्वरको राज्य।

(क) (पद ७) एक-अर्कालाई ग्रहण गर्नु—पावल पहिलो पटक स्वीकार गर्न आफ्नो मूल सकारात्मक आग्रहमा फर्कन्छन्।

(ख) हामीले एक-अर्कालाई स्वीकार्नुको कारण के हो? किनभने ख्रीष्ट आफै दास हुनुभयो (पद ८-१३)।

चेला— डियावकोनो” (१२४९, डियाकोनोस) सेवक, दास, कर्मचारी, डीकन।

(पद ८)—यहूदीहरूलाई गरिएका प्रतिज्ञाहरू पुष्टि गर्न र गैर-यहूदीहरूलाई दया देखाउन ख्रीष्ट सेवक बन्नुभयो, ताकि यहूदीहरू र गैर-यहूदीहरूले एकसाथ उपासना गर्न सपनाले पुरानो नियमका चारवटा उद्धरणहरूको प्रमाण दिन्छ।

(१) पहिलो उद्धरणमा, दाऊद इसाएलका राजा (एक यहूदी) हुन्, तर उनले एउटा सपनाको कुरा गर्छन्, जसमा एक गैर-यहूदीले परमेश्वरको प्रशंसा गर्दछ। (पद ९ख= भजनसंग्रह १८:४९: २ शम्पूएल २२:५०)।

(२) दोस्रो उद्धरणमा, मोशाले राष्ट्रहरू (गैर-यहूदीहरू) र परमप्रभुका जनहरू (यहूदीहरू) एकसाथ रमाइरहेका छन् भनेर सपना देखेका थिए।

“अनि उहाँले तिनीहरूलाई भन्नुभयो, “हे जाति-जातिहरू हो, परमप्रभुका मानिसहरूसित आनन्दित होओ” (पद १० = व्यवस्था ३२:४३)।

(३) तेस्रो उद्धरणमा, भजनरचयिताले यो पनि भनेका छन्, ‘हे सबै जातिहरू (सबै गैर-यहूदीहरू) परमप्रभुको प्रशंसा गर; हे सबै जातिहरू (यहूदीहरू) उहाँको प्रशंसा गर’ (पद ११ = भजनसंग्रह ११७:१)।

(४) चौथो तथा अन्तिम पदमा, अगमवक्ता यशैयाले भविष्यवाणी गर्छन् कि एक मसीह देखा पर्नेछन् जसले राष्ट्रहरूमाथि शासन गर्नेछन् र यिशैका छोरा दाऊदको वंशजको रूपमा उनीहरूको विश्वास प्राप्त गर्नेछन्। फेरि यशैया भन्छन्, ‘यिशैको जरा आउनेछ, जो गैर-यहूदीहरूमाथि शासन गर्न उठ्नेछ; उहाँमा गैर-यहूदीहरूले आशा राख्नेछन्’ (पद १२ = यशैया ११:१, १०)। त्यसकारण, मसीह स्वतः यिशैको जरा र राष्ट्रहरूको आशा हुनुहुनेछ।

निष्कर्षमा, पद १३ (एफिसी १:१०, एफिसी १:२२-२३, कलस्सी १:१७-२०)

परमेश्वर कस्तो प्रकारको परमेश्वर हुनुहुन्छ? पावल इसाएल र गैर-यहूदीहरू दुवैको “परिपूर्णता” को आगमनको आशा, परमेश्वरको राज्यमा संसार एक हुने सपना पूरा गर्ने आशा (११:१२, २५), र दोस्रो आगमनको साथ इतिहासको पराकाष्ठाको आशा गर्छन्, जब यहूदीहरू र गैर-यहूदीहरू दुवैले नयाँ ब्रह्माण्डको महिमाको हकदार हुनेछन्। आनन्द, शान्ति, विश्वास र आशा हामीमा भएको पवित्र आत्माको शक्तिको कारण हो।

परमेश्वरको यो अद्भुत सपना अब रोमको मण्डली (यहाँ) मा पूरा भएको छ, किनकि बलियाहरूले कमजोरहरूको कमजोरीहरू बोक्छन्।

• **आधारभूत समावेशीता विरुद्ध गैर-आधारभूत समावेशीता**

सबै प्रकारका विविध इसाई विश्वास र अभ्यासहरूलाई अस्थाधुन्ध स्वीकार गर्नाले अन्ततः मण्डलीलाई एक प्रकारको धार्मिक गठबन्धनमा परिणत गर्न सक्छ—आजको सर्तमा, “संयुक्त धर्म” को एक रूप। यो जराविहीन समन्वयवादले भन्नको लागि केही अर्थपूर्ण छोड्दैन। अर्कोतर्फ, साँचो समावेशीताको सिद्धान्त यो हो, कि मण्डलीले विश्वासको आधारभूत कुराहरूलाई धारण गर्छ, जबकि माध्यमिक मामिलाहरूमा, विशेष गरी विधि र समारोहहरूमा भिन्नताहरूलाई अनुमति दिन्छ। मण्डली आवश्यक कुराहरूमा, एकता;

अनावश्यक कुराहरूमा, स्वतन्त्रता;

सबै कुरामा, प्रेम।

भाग ६: निष्कर्षः पावलको सेवा र परमेश्वरको विधि-विधान १५:१४-१६:२७

अध्याय २४: पावलको प्रेरितीय सेवा १५:१४-२२

अध्याय २५: पावलको यात्रा योजना १५:२३-३३

अध्याय २६: पावलको प्रशंसा र अभिवादन १६:१-१६

तिनले रोमी १६ लाई “नयाँ नियमको सबैभन्दा शिक्षाप्रद अध्यायहरूमध्ये एक” भने।

यसको कारण यो हो कि यसले मण्डलीमा प्रेमको व्यक्तिगत सम्बन्धलाई प्रोत्साहन दिन्छ।

१. प्रशंसा (पद १-२)

पहिलो, पावलले उनलाई ‘हाम्री बहिनी’ भन्छन्, र पावलकी बहिनी भनेर सम्बोधन गर्नु कुनै पनि हिसाबले मामूली कुरा होइन। दोस्रो, पावलले उनलाई “किंक्रियाको मण्डलीको सेविका” (पद १) को रूपमा स्वीकार गर्छन्। तेस्रो, उनी पावल (पद २) सहित ‘धैरै मानिसहरूको रक्षक’ बने।

२. अभिवादन (पद ३-१६)

रोमको मण्डलीका सोहू जना सन्ताहरूको नाम पावलले कसरी थाहा पाए, जो आफूले कहिल्यै भ्रमण गरेका थिएनन्?

यो समयमा यात्रा धेरै बारम्बार थियो। उदाहरणका लागि, बोन्डोमा जन्मेका अफ्रिला र प्रिस्का ४९ मा सप्ताहात् क्लाउडियसले यहूदीहरूलाई रोमबाट देश निकाला नगरेसम्म इडालियामा बस्थे। (प्रेरित १८:२) तिनीहरू कोरिन्थ आए, पावललाई भेटे र काम गरे, पावलसँग एफिसस गए र ५४ मा सप्ताहात् क्लाउडियसको मृत्युपछि तिनीहरू रोम फर्के, जहाँ तिनीहरूले पावलको पत्र पाए।

१) रोमन मण्डलीको विविधता

रोमन ख्रीष्टियानहरू जाति, वर्ग र लिङ्गमा विविध थिए।

(१) जातिको हिसाबले; हामीलाई पहिले नै थाहा छ कि रोमी मण्डलीमा यहूदी र गैर-यहूदी विश्वासीहरू थिए, र यो सूचीले यसलाई पुष्टि गर्छ।

(क) अम्बलिया (पद ८), अर्बन (पद ९), हर्मे (पद १४), फिलोलोगस र युलिया (पद १५; प्रायः दासहरूको नाउँ;

- (ख) मलाई लाग्छ एरिस्टोबुलस (पद १०) हेरोद द ग्रेटका नाति र सप्राट क्लाउडियसका मित्र थिए, र नार्सिसस (पद ११) एक प्रसिद्ध, धनी र प्रभावशाली स्वतन्त्र व्यक्ति थिए, जसको क्लाउडियसमाथि ठूलो प्रभाव थियो ।
- (ग) रुफस (पद १३) अझ प्रमुख थिए । तिनले सम्भवतः येशूको कूस गलाथामा लगेका थिए । तिनी साइरीनका सिमोनका छोरा हुन सक्छन् । कमसेकम मर्कूस एक मात्र सुसमाचारका लेखक हुन्, जसले रोममा वा रोमको लागि सुसमाचार लेखे, सिमोनका छोराहरूलाई अलेकजेन्डर र रुफसको रूपमा उल्लेख गरे (मर्कूस १५:२१), जसले सुझाव दिन्छ कि उनी रोमका पाठकहरूमाझ पहिले नै परिचित थिए ।
- (२) लैंड्रिक्ताः छब्बीसमध्ये नौ जना महिला छन् । यदि तपाईं विशेष गरी उल्लेखित महिलाहरूलाई हेर्नुहुन्छ भने, तिनीहरू प्रिस्का (पद ३), मरियम (पद ६), सम्भवतः युनियस (पद ७), त्रुफेना, त्रोफोसा र परसीस (पद १२) थिए, जो जुम्ल्याहा बहिनीहरू थिए, रुफसकी आमा (पद १३), र युलिया र नेरियसका बहिनीहरू (पद १५) ।
- (क) उनी भन्छन्, ‘तिमीले चार जना (मारियम, त्रुफेना, त्रोफोसा र परसीस) छनौट गर्न कडा परिश्रम गच्छौ ।’
- (ख) प्रिस्काको रूपमा पद ३ मा र नयाँ नियमको अन्य तीन ठाउँमा तिनको नाउँ तिनका पतिको सामुन्ने राखिएको छ ।
- (ग) एन्ड्रोनिकस र युनियालाई अभिवादन (पद ७) । मूल ग्रीक पाठमा, दोस्रो नाम, ‘युनियन’, युनियास (पुरुष) वा युनिया (स्त्रीलिंगी) को आरोपात्मक मुद्दा हुन सक्छ । टिप्पणीकारहरू सहमत छन् कि पछिल्लो धेरै सम्भावना छ । सायद एन्ड्रोनिकस र युनिया विवाहित जोडी थिए ।

२) रोमको मण्डलीको एकता

“क्रीष्टमा” (पद ३, ७, ९, १०),

यो “प्रभुमा” छ भनेर पाँच पटक भनिएको छ (पद ८, ११, १२, दुई पटक, र १३) ।

रोमको मण्डलीको विविधतामा एकता कसरी प्रकट भयो? हामी जान्दछौं कि तिनीहरू घेरेलु मण्डली वा पारिवारिक मण्डलीहरूमा भेला भएका थिए । पावलले सम्भवतः पाँच पटक उल्लेख गरेका छन् (पद ५, १०, ११, १४, १५:) । त्यहाँ पाँचवटा घेरेलु मण्डलीहरू भएका हुन सक्छन् ।

रोमका घेरेलु मण्डलीहरू अलग-अलग थिए भनेर सोच्नु पावलको निरन्तर तर्क र अध्याय १४-१५ मा भएको त्यस तर्कको चरमोत्कर्षको पूर्णतया विपरीत छ ।

३) अभिवादन पद १६: पहिलो, तिनीहरूमध्ये थोरैलाई मात्र नाउँले अभिवादन गरिन्छ, तर तिनीहरूले एक-अर्कालाई पवित्र चुम्बनद्वारा अभिवादन गर्नुपर्छ (पद १६) ।

दोस्रो सामान्य बिन्दु निप्रानुसार छ: “क्रीष्टका सबै मण्डलीहरूले तिमीहरूलाई अभिवादन गर्छन्” (पद १६ख) । सबै मण्डलीहरूले अभिवादन गरिरहेका छन् भनेर कसरी भन्न सकिन्छ? के यो भाषणबाजी मात्र होइन र? त्यस्तो अवस्था छैन । पावलले सम्भवतः प्रतिनिधिको हैसियतमा लेखिरहेका छन् । रोमीहरू लेखदा पावल कोरिन्थमा प्रत्येक मण्डलीबाट यरूशलेममा यात्रा गर्नका लागि भेटीहरू वितरण गर्न छानिएका एक प्रतिनिधि मण्डलसँग थिए । लूका हामीलाई बताउँछ कि यसमा बेरिया, थिस्सलोनिकी, डेर्बेस, लिस्ता र एफिससका प्रतिनिधिहरू समावेश थिए । (प्रेरित २०:४) सायद पावलले तिनीहरूलाई तिनीहरूको मण्डलीको तर्फबाट रोममा अभिवादन दिन सक्नुहुन्छ कि भनेर सोधेका थिए ।

अध्याय २७: पावलका चेताउनीहरू, सन्देशहरू र भूतप्रेतहरू

रोमीहरूको अध्ययनको लागि प्रारम्भिक जानकारी

१. महत्वपूर्ण विधि

१) यो पुस्तक कसले लेखेको हो?

(क) रोमी १:१-

(ख) रोमी ११:१ — बेन्जामिनको कुल - (फिलिप्पी ३:५)

(ग) रोमी ११:१३, रोमी १५:१६ — गैर-यहूदीहरूको प्रेरित — (प्रेरित ९:१५/प्रेरित २२:२१/प्रेरित २६:२३)

(घ) रोमी १५:१९ — सुसमाचार फैलाउने व्यक्ति

(ड) रोमी १५:२५-२६ — यरूशलेमलाई अखायालीहरूको भेटी — (प्रेरित १९:२१/प्रेरित २०:१-६)

(च) रोमी १:१३, १५:२३-२४, २८ — रोम भ्रमण गर्न चाहने एक जना मानिस — (प्रेरित १९:२१)

(छ) रोमी १६:३,९,२१ — मेरा सहकर्मीहरू ।

(ज) रोमी १६:२२ रोमीहरूलाई लेखिएको पत्र तर्तियसको सहयोगमा लेखिएको थियो ।

२) रोमीहरूको पुस्तक कहाँ लेखिएको थियो?

(क) रोमी १:१३ रोमी १५:२२ म कहिल्यै रोम गएको छैन ।

(ख) रोमी १५:१९-२४, २८ यरूशलेम-इल्लुरिकन । यस क्षेत्रमा काम गर्ने ठाउँ छैन । स्पेन जाने योजनामा छु ।

(ग) रोमी १६:२३ गायस (जसलाई पावलले १ कोरिन्थी १:१४ मा कोरिन्थमा बप्तिस्मा दिएका थिए)

इरास्टस (प्रेरित १९:२२ मा कोरिन्थमा पठाइएको) कोरिन्थमै बसे (२ तिमोथी ४:२०) ।

(घ) रोमी १५:२५-२९ / (१ कोरिन्थी १६:१-८) (२ कोरिन्थी ८-९) भेटी : यरूशलेममा पुच्याइयो — रोम, स्पेन ।

(प्रेरित १९:२१-२२) (प्रेरित २०:१-३) कोरिन्थमा तीन महिना (प्रेरित २०:४) पावलसँगै यरूशलेममा भेटी चढाउनेहरूको सूची

(ड) रोमी १६:१ सेनक्रियाको मण्डलीकी सेविका, फिबी ।

३) यो कसलाई लेखिएको छ?

(क) रोमी १:७

(ख) रोमी १:१५

(ग) रोमी १६:३-५ प्रिस्का र अक्विला (प्रेरित १८:२) — घरको मण्डली; यहूदी।

पद १० अरिस्तोबुलस (हेरोद अग्रिप्पाका भाइ) (घरको दास, स्वतन्त्र मानिस); यहूदी

पद ११ नर्किससका घरानामा परमप्रभुमा भएकाहरूलाई अभिवादन गर। गैर-यहूदी

पद १४: “असिंक्रितस र उनीसँग भएका भाइहरू, अर्थात् गैर-यहूदीहरूलाई अभिवादन भनिदेओ।”

पद १५, फिलोलोगस र उनीसँग भएका सबै सन्तहरूलाई अभिवादन भनिदेऊँ: गैर-यहूदीहरू

रोमी १६ मा उल्लेख गरिएका मानिसहरूको आधारमा, यो सम्भव छ कि त्यहाँ पाँच वटासम्म घेरेलु मण्डलीहरू थिए।

निष्कर्ष: रोमी १:७ ले रोममा बोलाइएका सबै सन्तहरूलाई जनाउँछ। (यसले एउटा मात्र “रोमी मण्डली” लाई जनाउँदैन।)

२. ऐतिहासिक विधि

१) यस पुस्तकको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि के हो?

<पावलले रोमीहरू लेखेको समयमा रोमको ऐतिहासिक सन्दर्भ>

(१) क्लाउडियस (चौथो रोमी सम्राटः इस्वी संवत् ४१-५४ सम्म शासन गरे)

(क) प्रेरित ११:२८ अगाबुस — संसारमा ठूलो अनिकाल

(ख) प्रेरित १८:२ ले इस्वी संवत् ४९ मा रोममा बस्ने सबै यहूदीहरूलाई निष्कासित गय्यो।

(२) नीरोको समयमा लेखिएको (पाँचौं रोमी सम्राटः इस्वी संवत् ५४-६८)

बाइबलमा नीरोलाई “सिजर” भनिएको छ। प्रेरित १७:७, प्रेरित २५:११, प्रेरित २७:२४, प्रेरित २८:१९

(क) नीरोले इस्वी संवत् ५४ मा यहूदीहरूको फिर्ताको आदेश जारी गरे, जसले यहूदीहरूलाई फिर्ता ल्यायो।

मण्डलीको पहल; निष्कासन (यहूदीहरू) भन्दा पहिले अब (गैर-यहूदीहरू) फर्केका छन् (यहूदीहरू) = संघर्ष।

२) रोममा मण्डली कहिले निर्माण गरिएको थियो?

(क) प्रेरित २:१०

(ख) रोमी १:१०-१५; १५:२०-२२) यो पावलले स्थापना गरेको मण्डली होइन।

(ग) प्रेरित १५:७ न त यो पत्रुसले स्थापना गरेको मण्डली थियो (रोमी १५:२०)।

(घ) मण्डली फादर क्लेमेन्टको गवाही (९६ इस्वी) “इस्वी संवत् ६० को मध्यमा सम्राट नीरोद्वारा उनलाई सताइयो।

अनगिन्ती सन्तहरू शहीद भए।

३) मण्डलीको सदस्य को हो?

रोमी १:१-१५, २:१७, ११:१३, १५:१५-१६ रे रोमको मण्डली यहूदी र गैर-यहूदीहरूको मिश्रणले बनेको छ।

र गैर-यहूदीहरूद्वारा धेरै संरब्यामा हुने थिए।

३. साहित्यिक पद्धति

१) यो कस्तो साहित्यिक शैली हो? पत्रहरू

- प्रेषक (१:१) पावल, स्रीष्टको सेवक

- प्राप्तकर्ताहरू (१:७) रोममा सन्त हुन बोलाइएका सबै

- अभिवादन/आशीर्वाद (१:२-७) पिता र प्रभु येशू स्रीष्टबाट तिमीहरूलाई अनुग्रह र शान्ति।

- प्रार्थना र धन्यवाद (१:८-१०)

- पाठ (१:११-१६:११)

- समापन टिप्पणी (१६:२०-२३)

- आशीर्वाद (१६:२४-२७)

२) यो पुस्तक लेख्नुको मुख्य कारण के हो?

(क) क्षमायाचना गर्ने उद्देश्य (रोमी १:१६): सुसमाचार

(ख) पास्टरीय उद्देश्य (रोमी १५:६-७): एक-अर्कालाई ग्रहण गर्नु र परमेश्वरको महिमा गर्न एक हुनु।

(ग) मिसनरी उद्देश्य (रोमी १५:२२-२९): मलाई स्पेन पठाइने आशा छ।